

Brüssel, 13. oktoober 2020
(OR. en)

11497/20

Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0036(COD)

CODEC 956
CLIMA 216
ENV 570
ENER 328
PE 65

KIRJALIK TEAVE

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimaseadus) – Euroopa Parlamendis toimunud menetluse tulemus (Brüssel, 5.–8. oktoober 2020)

I. SISSEJUHATUS

Raportöör Jytte GUTELAND (S&D, SE) esitas keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni nimel raporti, mis sisaldas 100 muudatusettepanekut (muudatusettepanekud 1–100) eespool nimetatud määruse ettepaneku muutmiseks.

Lisaks esitas EPP fraktsioon 16 muudatusettepanekut (muudatusettepanekud 144, 147–161), fraktsioon Renew kaks muudatusettepanekut (muudatusettepanekud 145–146), fraktsioon ID ühe muudatusettepaneku (muudatusettepanek 101), fraktsioon Verts/ALE kuus muudatusettepanekut (muudatusettepanekud 115, 139–143), fraktsioon ECR 20 muudatusettepanekut (muudatusettepanekud 133/rev – 136/rev, 137–138, 162/rev–175/rev), fraktsioon Verts/ALE 30 muudatusettepanekut (muudatusettepanekud 102–114, 116–132).

II. HÄÄLETUS

Täiskogu võttis 6. ja 7. oktoobril 2020 toimunud hääletusel vastu 112 muudatusettepanekut (muudatusettepanekud 1–31, 33–53, 55–78, 80–100, 123, 143–146, 148, 150, 153–154, 156–159, 161, 175/rev) määruse ettepaneku muutmiseks. Muid muudatusettepanekuid vastu ei võetud. Vastuvõetud muudatusettepanekud on esitatud lisas.

Pärast 7. oktoobril 2020 lõppenud hääletust saadeti ettepanek tagasi keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjonile vastavalt Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 59 lõikele 4, jättes seega parlamendi esimese lugemise lõpule viimata ja alustades läbirääkimisi nõukoguga.

P9_TA-PROV(2020)0253

Euroopa kliimaseadus *I**

Euroopa Parlamendi 8. oktoobril 2020. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimaseadus) (COM(2020)0080 – COM(2020)0563 – C9-0077/2020 – 2020/0036(COD))¹

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Muudatusettepanek 1

Seadusandliku resolutsiooni projekt

Volitus 5 a (uus)

Seadusandliku resolutsiooni projekt

Muudatusettepanek

- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja kestliku arengu eesmäärke, eelkõige eesmärki nr 3 „Tervis ja heaolu“,

Muudatusettepanek 2

Seadusandliku resolutsiooni projekt

Volitus 5 b (uus)

Seadusandliku resolutsiooni projekt

Muudatusettepanek

- võttes arvesse õhusaaste ränki tagajärgi inimeste tervisele, mis Euroopa Keskkonnaameti andmetel põhjustab aastas 400 000 enneaegset surma,

¹ Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavale komisjonile tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A9-0162/2020).

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus -1 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(-1) Kliimamuutustest tingitud eksistentsiaalne oht nõuab kõrgete eesmärkide püstitamist ja kliimameetmete tõhustamist nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. Liit on võtnud kohustuse suurendada jõupingutusi kliimamuutustega võitlemiseks ja saavutada tulemusi 2015. aasta Pariisi kliimakokkuleppe rakendamisel pärast Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 21. konverentsi (edaspidi „Pariisi kokkulepe“)^{1a}, tuginedes võrdsetele võimalustele ja parimatele kättesaadavatele teadusuuringutele, andes õiglase panuse üleilmsetesse jõupingutustesse hoida ülemaailmset temperatuuri tõusu alla 1,5 °C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega.

^{1a} *ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.*

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1) Komisjon esitas 11. detsembri 2019. aasta teatises „Euroopa roheline kokkulepe“¹⁹ uue majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta liit õiglaseks ja jõukaks, nüüdisaegse,

(1) Komisjon esitas 11. detsembri 2019. aasta teatises „Euroopa roheline kokkulepe“¹⁹ uue **kestliku** majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta liit **tervislikumaks**, õiglaseks ja jõukaks,

ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise **majandusega** ühiskonnaks, kus 2050. aastaks ei ole enam kasvuhoonegaaside netoheidet ja kus majanduskasv on ressursikasutusest lahutatud. Samuti on selle eesmärk kaitsta, säilitada ja suurendada liidu looduskapitali ning kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnaga seotud ohtude ja mõjude eest. **Samal ajal** peab see **üleminek** olema õiglane ja kaasav, et kedagi ei **jäetaks** kõrvale.

¹⁹ Komisjoni teatis „Euroopa roheline kokkulepe“, COM(2019) 640 final, 11. detsember 2019.

nüüdisaegse, **kestliku**, ressursitõhusa ja **rahvusvaheliselt** konkurentsivõimelise **majanduse ning kvaliteetsete töökohtadega** ühiskonnaks, kus 2050. aastaks ei ole enam kasvuhoonegaaside netoheidet ja kus majanduskasv on ressursikasutusest lahutatud. Samuti on selle eesmärk kaitsta, säilitada, **taastada** ja suurendada liidu looduskapitali, **mere- ja maismaa ökosüsteeme ja bioloogilist mitmekesisust** ning kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnaga seotud ohtude ja mõjude eest. **Üleminek peab põhinema uusimatel sõltumatutel teaduslikel tõenditel. Samas** peab see olema **sotsiaalselt** õiglane ja kaasav **ning põhinema solidaarsusel ja ühistel jõupingutustel liidu tasandil, tagades**, et kedagi ei **jäeta** kõrvale, **püüdes samal ajal luua majanduskasvu, kvaliteetseid töökohti ja prognoositavat investeerimiskeskonda ning järgida põhimõtet mitte tekitada kahju.**

¹⁹ Komisjoni teatis „Euroopa roheline kokkulepe“, COM(2019) 640 final, 11. detsember 2019.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

(2) Valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) eriaruanne, milles käsitletakse mõju, mis tuleneb üleilmsest soojenemisest 1,5 °C võrra üle tööstusajastu eelse taseme ja sellega seotud üleilmseid kasvuhoonegaaside heitkoguste muutuse suundumusi,²⁰ loob kliimamuutustega võitlemiseks tugeva

Muudatusettepanek

(2) Valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) eriaruanne, milles käsitletakse mõju, mis tuleneb üleilmsest soojenemisest 1,5 °C võrra üle tööstusajastu eelse taseme ja sellega seotud üleilmseid kasvuhoonegaaside heitkoguste muutuse suundumusi,²⁰ loob kliimamuutustega võitlemiseks tugeva

teadusliku aluse ning on selle tõenduseks, et kliimameetmeid on vaja tugevdada. Eriaruandes kinnitatakse, et kasvuhoonegaaside heidet tuleb kiiresti kahandada ja temperatuuri tõusu on vaja hoida 1,5 °C piires, eelkõige selleks, et vähendada äärmuslike ilmastikunähtuste tõenäosust. Valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) 2019. aasta üleilmne hindamisaruanne²¹ annab tunnistust bioloogilise mitmekesisuse vähenemisest kogu maailmas, kusjuures kliimamuutused on tähtsuselt kolmas bioloogilist mitmekesisust vähendav tegur²².

teadusliku aluse ning on selle tõenduseks, et kliimameetmeid on vaja **kiiresti** tugevdada **ning tuleb minna üle kliimaneutraalsele majandusele**. Eriaruandes kinnitatakse, et kasvuhoonegaaside heidet tuleb kiiresti kahandada ja temperatuuri tõusu on vaja hoida 1,5 °C piires, eelkõige selleks, et vähendada äärmuslike ilmastikunähtuste **ja kliima murdepunktideni jõudmise** tõenäosust. Valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) 2019. aasta üleilmne hindamisaruanne²¹ annab tunnistust bioloogilise mitmekesisuse vähenemisest kogu maailmas, kusjuures kliimamuutused on tähtsuselt kolmas bioloogilist mitmekesisust vähendav tegur²². **Samuti selgus sellest, et looduspõhised lahendused tagavad hinnanguliselt 37 % kliimamuutuste leevendamise aastani 2030. Kliimamuutused mõjutavad rängalt mere- ja maismaaökosüsteeme, mis toimivad inimtekkelise süsinikuheite oluliste neeldajatena ja nende neeldevõime on kokku ligikaudu 60 % kogu maailma inimtekkelisest heitest aastas.**

²⁰ IPCC, 2018: „Global Warming of 1.5°C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty.“ [Masson-Delmotte, V., Zhai, P., Pörtner, H.-O., Roberts, D., Skea, J., Shukla, P.R., Pirani, A., Moufouma-Okia, W., Péan, C., Pidcock, R., Connors, S., Matthews, J.B.R., Chen, Y., Zhou, X., Gomis, M.I., Lonnoy, E., Maycock, T., Tignor, M. ja Waterfield, T. (toim.)].

²¹ IPBES, 2019: „Global Assessment on Biodiversity and Ecosystem Services“.

²⁰ IPCC, 2018: „Global Warming of 1.5°C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty.“ [Masson-Delmotte, V., Zhai, P., Pörtner, H.-O., Roberts, D., Skea, J., Shukla, P.R., Pirani, A., Moufouma-Okia, W., Péan, C., Pidcock, R., Connors, S., Matthews, J.B.R., Chen, Y., Zhou, X., Gomis, M.I., Lonnoy, E., Maycock, T., Tignor, M. ja Waterfield, T. (toim.)].

²¹ IPBES, 2019: „Global Assessment on Biodiversity and Ecosystem Services“.

²² Euroopa Keskkonnaameti aruanne „Euroopa keskkond – seisund ja väljavaated 2020. aastal“ (Luxembourg, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2019).

²² Euroopa Keskkonnaameti aruanne „Euroopa keskkond – seisund ja väljavaated 2020. aastal“ (Luxembourg, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2019).

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

(3) Pikaajalise eesmärgi kindlaksmääramine on väga oluline selleks, et toetada majanduse ja ühiskonna ümberkujundamist, töökohtade loomist, majanduskasvu ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu eesmärkide saavutamist ning **püüelda** õiglasel ja **kulutõhusal** viisil Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul vastu võetud 2015. aasta Pariisi kliimakokkuleppe (edaspidi „Pariisi kokkulepe“) **temperatuurieesmärgi poole**.

Muudatusettepanek

(3) Pikaajalise eesmärgi kindlaksmääramine on väga oluline selleks, et toetada **õiglast** majanduse ja ühiskonna ümberkujundamist, **kvaliteetsete** töökohtade loomist, **sotsiaalset heaolu, kestlikku** majanduskasvu ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu eesmärkide saavutamist ning **jõuda kiiresti** õiglasel, **tulemuslikul,ulutõhusal** ja **sotsiaalselt õiglasel** viisil **ning kedagi kõrvale jätmata** Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul vastu võetud 2015. aasta Pariisi kliimakokkuleppe (edaspidi „Pariisi kokkulepe“) **temperatuurieesmärgini**.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3a) Teadus on tõestanud tervise-, keskkonna- ja kliimakriisi omavahelist seost, eelkõige seoses kliimamuutuste tagajärgedega ning bioloogilise

mitmekesisuse ja ökosüsteemide kadumisega. Tervishoiu- ja sanitaarkriisid, nagu COVID-19, võivad järgmistel aastakümnetel mitmekordistuda ja nõuda, et liit kui ülemaailmne partner rakendaks ülemaailmset strateegiat, mille eesmärk on ennetada selliste olukordade tekkimist, tegeldes nende algpõhjustega ja edendades kestliku arengu eesmärkidel põhinevat terviklikku lähenemisviisi.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 3 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3b) Maailma Terviseorganisatsiooni andmetel mõjutavad kliimamuutused tervist mõjutavaid sotsiaalseid ja keskkonnaga seotud tegureid – puhas õhk, puhas joogivesi, piisav toit ja kindel eluase – ja prognooside kohaselt sureb aastatel 2030–2050 igal aastal praegusest 250 000 inimest rohkem alatoitumise, malaaria, kõhulahtisuse ja kuumarabanduse tagajärjel, kusjuures äärmiselt kõrge õhutemperatuur põhjustab surma, eriti eakate ja haavatavate isikute hulgas. Üleujutuste, kuumalainete, põua ja tulekahjude tõttu on kliimamuutustel märkimisväärne mõju inimeste tervisele, sealhulgas alatoitumus, südame-veresoonkonna ja hingamisteede haigused ning siirutajatega levivad haigused.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 3 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3c) Pariisi kokkuleppe preambulis tunnistatakse õigus tervisele põhiõiguseks. ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonis on sätestatud, et kõik selle osalised kasutavad neile sobivaid meetodeid, näiteks riiklikult formuleeritud ja kindlaks määratud mõjude hindamist eesmärgiga viia miinimumini ebasoodne mõju majandusele, rahvatervisele ja keskkonnakvaliteedile ning kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks kasutusele võetud projektidele ja meetmetele.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 3 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3d) Käesolev määrus aitab kaitsta liidu kodanike võõrandamatuid õigusi elule ja turvalisele keskkonnale, nagu neid on tunnustatud Euroopa inimõiguste konventsioonis ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, ning selles nõutakse, et asjaomased liidu institutsioonid ja liikmesriigid võtaksid kas liidu või liikmesriigi tasandil vajalikke meetmeid, et tulla toime üleilmsest kliimakriisist tuleneva tegeliku ja vahetu ohuga nii inimeste elule ja heaolule kui ka loodusele, millest nad sõltuvad. Määrus peaks olema inimesekeskne ja selle eesmärk peaks olema kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnaga seotud

ohtude ja mõju eest.

Muudatusettepanek 153

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 3 e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3e) Kliimakaitse peaks olema Euroopa majanduse jaoks võimalus ning see peaks aitama kindlustada Euroopa tööstuslikku juhtpositsiooni üleilmses innovatsioonis. Kestlikud tootmisuuendused võivad edendada Euroopa tööstuse tugevaid külgi peamistes turusegmentides ning seega kaitsta ja luua töökohti. Selleks et saavutada 2030. aastaks seatud õiguslikult siduv kliimaeesmärk ja 2050. aasta kliimanetraalsuse eesmärk, vähendades heitkoguseid hiljemalt 2050. aastaks nullini, peaks komisjon hõlbustama sektoripõhiseid kliimapartnerlusi liidu tasandil, tuues kokku peamised sidusrühmad (nt tööstus, valitsusvälised organisatsioonid, uurimisinstituudid, VKEd, ametiühingud ja tööandjate organisatsioonid). Kliimapartnerlused peaksid toimima sektoripõhise dialoogina ja hõlbustama parimate tavade jagamist esimeste süsinikdioksiidiheite vähendamise tegelevate Euroopa osalejate vahel ning toimima tulevaste kliimaga seotud seadusandlike ettepanekute esitamisel komisjoni keskse konsulteeriva organina.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

(4) Pariisi kokkuleppes on kokku lepitud pikaajaline eesmärk ***hoida üleilmse temperatuuri tõus tunduvalt allpool 2 °C võrreldes tööstusrevolutsioonieelse tasemega ja püüda piirata*** temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni võrreldes tööstusrevolutsioonieelse tasemega²³ ***ning selles rõhutatakse, kui oluline on*** kohaneda kliimamuutuste ebasoodsa mõjuga²⁴ ja viia rahastamisvood kooskõlla arenguteega, mis on suunatud vähese kasvuhoonegaaside heite ja kliima muutumisele vastupidava arengu saavutamisele²⁵.

²³ Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punkt a.

²⁴ Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punkt b.

²⁵ Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punkt c.

Muudatusettepanek

(4) Pariisi kokkuleppes on kokku lepitud pikaajaline eesmärk ***jätkata jõupingutusi piirata üleilmset*** temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni võrreldes tööstusrevolutsioonieelse tasemega²³, ***suurendada võimet*** kohaneda kliimamuutuste ebasoodsa mõjuga²⁴ ja viia rahastamisvood kooskõlla arenguteega, mis on suunatud vähese kasvuhoonegaaside heite ja kliima muutumisele vastupidava arengu saavutamisele²⁵. ***Pariisi kokkuleppesse antava liidu panuse üldise raamistikuna peaks käesolev määrus tagama, et nii liit kui ka liikmesriigid aitavad täielikult kaasa Pariisi kokkuleppe nende kolme eesmärgi saavutamisele.***

²³ Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punkt a.

²⁴ Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punkt b.

²⁵ Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punkt c.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

(5) Liidu ja liikmesriikide kliimameetmete eesmärk on kaitsta kestliku arengu tegevuskava 2030 raames ja Pariisi kokkuleppe eesmärkide poole püüeldes inimesi ja planeeti, heaolu, jõukust, tervist, toidusüsteeme, ökosüsteemide terviklikkust ja bioloogilist mitmekesisust kliimamuutuste ohu eest, samuti maksimeerida planeedi võimaluste piires jõukust ning suurendada ühiskonna vastupanuvõimet ja vähendada selle haavatavust kliimamuutuste suhtes.

Muudatusettepanek

(5) Liidu ja liikmesriikide kliimameetmete eesmärk on kaitsta kestliku arengu tegevuskava 2030 raames ja Pariisi kokkuleppe eesmärkide poole püüeldes inimesi ja planeeti, heaolu, jõukust, **majandust**, tervist, toidusüsteeme, ökosüsteemide terviklikkust ja bioloogilist mitmekesisust kliimamuutuste ohu eest, samuti maksimeerida planeedi võimaluste piires jõukust ning suurendada ühiskonna vastupanuvõimet ja vähendada selle haavatavust kliimamuutuste suhtes. **Seda silmas pidades tuleks liidu ja liikmesriikide meetmetes juhinduda ettevaatuspõhimõttest, põhimõttest „saastaja maksab“, energiatõhususe esimesest põhimõttest ja põhimõttest „ära tekita kahju“.**

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(5a) Liidu poolt kehtestatud õigusraamistiku ja Euroopa tööstuse jõupingutuste tulemusel vähenes ajavahemikul 1990–2018 liidu kasvuhoonegaaside heide 23 %, samas kui majandus kasvas samal perioodil 61 %, mis tõestab, et majanduskasvu on võimalik kasvuhoonegaaside

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

(6) ***Kliimaneutraalsust peaksid aitama saavutada*** kõik majandussektorid. Arvestades energia tootmise ja tarbimise suurt mõju kasvuhoonegaaside heitele, on oluline üle minna kestlikule, taskukohasele ja kindlale energiasüsteemile, mis tugineb hästitoimivale energia siseturule. Digiüleminek, tehnoloogiline innovatsioon ning teadus- ja arendustegevus on samuti tähtsad kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamise tegurid.

Muudatusettepanek

(6) ***Kliimaneutraalsuse saavutamiseks on vaja, et*** kõik majandussektorid, sealhulgas lennundus ja meretransport, ***vähendaksid kiiresti oma heitekogused nullilähedaseks. Seejuures peaks peamiseks teguriks olema põhimõte „saastaja maksab“.*** Arvestades energia tootmise ja tarbimise suurt mõju kasvuhoonegaaside heitele, on oluline üle minna ***väga energiatõhusale ja täielikult taastuvenergial põhinevale***, kestlikule, taskukohasele ja kindlale energiasüsteemile, mis tugineb hästitoimivale energia siseturule, ***ja vähendada samas energiaostuvõimetust. Ringmajanduse panust kliimaneutraalsuse saavutamisse tuleks soodustada, parandades ressursitõhusust ja suurendades vähese CO₂-heitega materjalide kasutamist, edendades samas jäätmetekke vältimist ja jäätmete ringlussevõttu.*** Digiüleminek, tehnoloogiline innovatsioon ning teadus- ja arendustegevus, ***mis vajavad lisarahastamist***, on samuti tähtsad kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamise tegurid. ***Liit ja liikmesriigid peavad vastu võtma põhjalikud ja sidusad õigusraamistikud, et tagada kõigi majandussektorite panus liidu kliimaeesmärkide saavutamisse.***

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6a) Kumulatiivne inimtekkeliste kasvuhoonegaaside koguheide aja jooksul ja vastav kasvuhoonegaaside kontsentratsioon atmosfääris on eriti olulised kliimasüsteemi ja temperatuuri tõusu seisukohast. Valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) eriaruandes globaalse soojenemise kohta 1,5 °C ja selle aluseks olevas stsenaariumide andmebaasis esitatakse parimad kättesaadavad ja uusimad teaduslikud tõendid ülejäänud ülemaailmse kasvuhoonegaaside eelarve kohta, et piirata üleilmset temperatuuri tõusu 21. sajandil 1,5 °C-ni võrreldes tööstusajastu eelse tasemega. Selleks et täita liidu kohustus jätkata jõupingutusi temperatuuri tõusu piiramiseks 1,5 °C-ni võrreldes tööstusajastu eelse tasemega, on vaja näha ette liidu õiglane osa ülejäänud ülemaailmsest kasvuhoonegaaside eelarvest. Kasvuhoonegaaside eelarve on samuti oluline vahend liidu kliimapoliitika läbipaistvuse ja vastutuse suurendamiseks. Oma põhjalikus analüüsis, mis toetab komisjoni 28. novembri 2018. aasta teatist „Puhas planeet kõigi jaoks. Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni“, märgib komisjon, et EL 28 CO₂-heide 1,5 °C nõuetele vastav eelarve aastateks 2018–2050 oleks 48 Gt. Komisjon peaks IPCC viimaste teaduslike arvutuste põhjal kehtestama EL 27 kasvuhoonegaaside netoeelarve, mida väljendatakse CO₂ ekvivalendina ja mis vastab liidu õiglasele osale ülejäänud ülemaailmsetest heitkogustest kooskõlas Pariisi

kokkuleppe eesmärkidega. Liidu kasvuhooonegaaside eelarvest tuleks juhinduda liidu kava koostamisel, et saavutada kasvuhooonegaaside netonullheide 2050. aastaks, eelkõige liidu kasvuhooonegaaside 2030. ja 2040. aasta eesmärgid.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

(7) Liit on **viinud ellu ambitsioonikat kliimapoliitikat** ja kehtestanud õigusraamistiku, et saavutada oma kasvuhooonegaaside heite vähendamise 2030. aasta eesmärk. Selle eesmärgi saavutamiseks on muu hulgas vastu võetud sellised õigusaktid nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/87/EÜ,²⁶ millega loodi liidus kasvuhooonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/842,²⁷ millega kehtestati liikmesriikidele kasvuhooonegaaside heite vähendamise eesmärgid 2030. aastaks, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/841,²⁸ millega nõutakse liikmesriikidelt maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest pärineva kasvuhooonegaaside heite ja nende sidumise tasakaalustamist.

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhooonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

Muudatusettepanek

(7) Liit on kehtestanud õigusraamistiku, et saavutada oma **praegune** kasvuhooonegaaside heite vähendamise 2030. aasta eesmärk, **mis võeti vastu enne Pariisi kokkuleppe jõustumist**. Selle eesmärgi saavutamiseks on muu hulgas vastu võetud sellised õigusaktid nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/87/EÜ,²⁶ millega loodi liidus kasvuhooonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/842,²⁷ millega kehtestati liikmesriikidele kasvuhooonegaaside heite vähendamise eesmärgid 2030. aastaks, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/841,²⁸ millega nõutakse liikmesriikidelt maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest pärineva kasvuhooonegaaside heite ja nende sidumise tasakaalustamist.

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhooonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhooonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/841, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhooonegaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhooonegaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 1).

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhooonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/841, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhooonegaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhooonegaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 1).

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(7a) Heitkogustega kauplemise süsteem on liidu kliimapoliitika nurgakivi ja peamine vahend heitkoguste kulutõhusaks vähendamiseks.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) Liit on paketi „Puhas energia kõikidele eurooplastele“²⁹ kaudu viinud ellu **ambitsioonikat** süsinikuheite vähendamise poliitikat, eeskätt ehitades üles tugevat energialiitu, mis hõlmab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2012/27/EL³⁰ ja (EL) 2018/2001³¹ energiatõhususe ja taastuvenergia kasutamise 2030. aasta eesmärkide seadmist, ning tõhustades asjakohaseid õigusakte, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL³².

²⁹ COM(2016) 860 final, 30. november 2016.

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

Muudatusettepanek

(9) Liit on paketi „Puhas energia kõikidele eurooplastele“²⁹ kaudu viinud ellu süsinikuheite vähendamise poliitikat, eeskätt ehitades üles tugevat energialiitu, mis hõlmab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2012/27/EL³⁰ ja (EL) 2018/2001³¹ energiatõhususe ja taastuvenergia kasutamise 2030. aasta eesmärkide seadmist, ning tõhustades asjakohaseid õigusakte, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL³².

²⁹ COM(2016) 860 final, 30. november 2016.

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(9a) Komisjon on välja töötanud ja vastu võtnud mitu energiaspektori seadusandlikku algatust, eriti taastuvenergia ja energiatõhususe, sealhulgas hoonete energiatõhususe valdkonnas. Need algatused moodustavad paketi kõigepealt seoses energiatõhususe laiema teemaga ja liidu ülemaailmse juhtpositsiooniga taastuvenergia valdkonnas. Neid algatusi tuleks arvesse võtta riiklikes pikaajalistes meetmetes, mida võetakse 2050. aasta kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks, et tagada väga energiasäästlik taastuvenergiapõhine energiasüsteem ja taastuvenergia arendamine liidus.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 9 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(9b) Puhtale energiale ülemineku tulemuseks on energiasüsteem, milles põhiline energiavarustus pärineb peamiselt taastuvatest energiaallikatest, mis parandavad märkimisväärselt energiavarustuskindlust, vähendavad energiasõltuvust ja edendavad kodumaiseid töökohti.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 9 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**(9c) Energiasüsteemi
ümberkujundamine suurendab
energiatõhusust ning vähendab liidu ja
liikmesriikide energiasõltuvust. Kõigis
sektorites elluviidav struktuurimuudatus
tõhusama, taastuvenergial põhineva
majanduse suunas ei too kasu üksnes
kaubandusbilansile, vaid tugevdab ka
energiajulgeolekut ja aitab võidelda
energiaostuvõimetusega.**

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 9 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**(9d) Solidaarsuse tagamiseks ja
energiasüsteemi tulemusliku
ümberkujundamise võimaldamiseks tuleb
liidu kliimapoliitikaga näha ette selge
kava kliimaneutraalsuse saavutamiseks
2050. aastaks. Liit peaks jääma
realistlikuks kulutõhususe ja tehniliste
probleemide suhtes ning tagama, et
energiasüsteemi tipp- ja
müüminum nõudluse tasakaalustamiseks
kasutatavad dispetšeritavad
energiaallikad, näiteks
vesinikutehnoloogiad, on kättesaadavad
ja taskukohased.**

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 9 e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(9e) Kliimakaitse annab liidu majandusele võimaluse muuta oma tegevus tõhusamaks ja saada kasu esmategutseja eelisest, võttes juhtrolli puhaste tehnoloogiate kasutuselevõtul. See võiks aidata kindlustada liidu tööstuse juhtpositsiooni üleilmses innovatsioonis. Kestlikud tootmisuuendused võivad peamistes turusegmentides edendada liidu tööstuse tugevaid külgi ning seega kaitsta ja luua töökohti.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 9 f (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(9f) Tuleb toetada vajalikke investeeringuid uutesse kestlikesse tehnoloogiatesse, mis on olulised kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks. Seejuures on oluline järgida tehnoloogianeutraalsust ja vältida tehnoloogilist kinnistumist. Nagu on märgitud komisjoni 8. juuli 2020. aasta teatistes „Kliimaneutraalse Euroopa vesinikustrateegia“, võib ka vesinikul olla oma osa selles, et aidata liidul täita kohustus saavutada hiljemalt 2050. aastaks CO₂-neutraalsus, eelkõige suure energiakasutusega sektorites.

Muudatusettepanek 154

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 9 g (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(9g) Komisjon peaks suurendama jõupingutusi alliansside loomiseks Euroopas, eelkõige akude ja vesiniku sektoris, kuna need on äärmiselt olulised. Euroopa tasandil koordineeritult pakuvad need suurepäraseid võimalusi COVID-19 järgseteks piirkondlikeks taastumisprotsessideks ja edukateks struktuurimuutusteks. Õigusaktidest tulenevad nõuded peavad looma raamistiku kliimasõbraliku liikuvuse ja energiatootmise alase innovatsiooni jaoks. Neid alliansse tuleks piisavalt toetada ja rahastada ning need peaksid olema ka osa tulevases välis- ja naabruspoliitikast ning kaubanduslepingutest.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(10) *Liit* on kliimaneutraalsusele üleminekul maailmas juhtpositsioonil ning on kindlalt otsustanud aidata suurendada üleilmseid ambitsioone ja tugevdada üleilmset reageerimist kliimamuutustele, kasutades kõiki oma käsutuses olevaid vahendeid, sealhulgas kliimadiplomaatiat.

(10) *Liidul* on kohustus ja ka võimalused olla edaspidigi kliimaneutraalsusele üleminekul maailmas juhtpositsioonil ning *liit* on kindlalt otsustanud *saavutada selle õigel, sotsiaalselt õiglasel ja kaasaval viisil ning samuti* aidata suurendada üleilmseid ambitsioone ja tugevdada üleilmset reageerimist kliimamuutustele, kasutades kõiki oma käsutuses olevaid vahendeid, sealhulgas kliimadiplomaatiat, *kaubandus-, investeerimis- ja tööstuspoliitikat. Liit peaks tugevdama oma keskkonnadiplomaatiat kõikidel*

rahvusvahelistel foorumitel, mis on olulised rahvusvaheliste kliimaeesmärkide saavutamiseks vastavalt Pariisi kokkuleppele.

Muudatusettepanek26

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

(11) Euroopa Parlament **nõudis**, et **üleminek** kliimaneutraalsele ühiskonnale tuleb saavutada hiljemalt 2050. aastaks **ja sellest peab saama** Euroopa **edulugu**,³³ ning on kuulutanud välja kliima- ja keskkonnavalase hädaolukorra³⁴. Euroopa Ülemkogu leppis oma 12. detsembri 2019. aasta järeldustes³⁵ kokku eesmärgi saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalne liit **kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärkidega, tunnistades samas**, et vaja on kehtestada tugiraamistik ning **et üleminek eeldab** suuri avaliku ja erasektori investeeringuid. Euroopa Ülemkogu kutsus samuti komisjoni üles koostama võimalikult varakult 2020. aastal ettepaneku liidu pikaajalise strateegia kohta, et nõukogu saaks selle vastu võtta ja esitada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsioonile.

Muudatusettepanek

(11) Euroopa Parlament **kutsus komisjoni ja liikmesriike üles võtma rohkem kliimameetmeid**, et kliimaneutraalsele ühiskonnale **üleminek, mis** tuleb saavutada **võimalikult kiiresti ja** hiljemalt 2050. aastaks, **oleks lihtsam, ja kujundama sellest** Euroopa **eduloo**,³³ ning on kuulutanud välja kliima- ja keskkonnavalase hädaolukorra³⁴. **Samuti on parlament korduvalt kutsunud liitu üles seadma 2030. aastaks kõrgema kliimaeesmärgi ning tagama, et see oleks sätestatud Euroopa kliimaseaduses**^{34a}. Euroopa Ülemkogu leppis oma 12. detsembri 2019. aasta järeldustes³⁵ kokku eesmärgi saavutada 2050. aastaks **kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärkidega** kliimaneutraalne liit, **mis põhineb õiglusel, õiglasel üleminekul ning mille puhul võetakse arvesse, et liikmesriikide lähtekoht on erinev, ja tunnistas**, et vaja on kehtestada tugiraamistik ning **ülemineku jaoks tuleb teha** suuri avaliku ja erasektori investeeringuid. Euroopa Ülemkogu kutsus samuti komisjoni üles koostama võimalikult varakult 2020. aastal ettepaneku liidu pikaajalise strateegia kohta, et nõukogu saaks selle vastu võtta ja esitada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsioonile.

³³ Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa rohelise kokkuleppe kohta (2019/2956(RSP)).

³⁴ Euroopa Parlamendi 28. novembri 2019. aasta resolutsioon kliima- ja keskkonnavalase hädaolukorra kohta (2019/2930(RSP)).

³⁵ Euroopa Ülemkogu 12. detsembri 2019. aasta kohtumisel vastu võetud järeldused, EUCO 29/19, CO EUR 31, CONCL 9.

³³ Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa rohelise kokkuleppe kohta (2019/2956(RSP)).

³⁴ Euroopa Parlamendi 28. novembri 2019. aasta resolutsioon kliima- ja keskkonnavalase hädaolukorra kohta (2019/2930(RSP)).

^{34a} *Euroopa Parlamendi 28. novembri 2019. aasta resolutsioon Hispaanias Madridis toimuva 2019. aasta ÜRO kliimamuutuste konverentsi (COP25) kohta (2019/2712(RSP)).*

³⁵ Euroopa Ülemkogu 12. detsembri 2019. aasta kohtumisel vastu võetud järeldused, EUCO 29/19, CO EUR 31, CONCL 9.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

(12) Liit **peaks** võtma sihiks saavutada **looduslike ja tehnoloogiliste lahenduste abil liidus** 2050. aastaks kasvuhoonegaaside inimtekkelise heite ja nende sidumise **vaheline tasakaal kogu majanduses**. 2050. aastaks seatud kogu liitu **hõlmavat** kliimanetraalsuse **eesmärki** peaksid kõik liikmesriigid **püüdma saavutada ühiselt** ning liikmesriigid, Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon peaksid võtma vajalikud meetmed, et seda oleks võimalik teha. Liidu tasandi meetmed on eesmärgi saavutamiseks vajalike meetmete oluline osa.

Muudatusettepanek

(12) Liit **ja liikmesriigid peaksid** võtma sihiks saavutada **liidus ja liikmesriikide tasandil hiljemalt** 2050. aastaks **kogu majanduses** kasvuhoonegaaside inimtekkelise heite ja nende sidumise **vahel looduslike ja tehnoloogiliste lahenduste abil tasakaal**. 2050. aastaks seatud kogu liitu **hõlmava** kliimanetraalsuse **eesmärgi** peaksid **saavutama** kõik liikmesriigid ning liikmesriigid, Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon peaksid võtma vajalikud meetmed, et seda oleks võimalik teha. Liidu tasandi meetmed on eesmärgi saavutamiseks vajalike meetmete oluline osa. **Pärast 2050. aastat peaksid liit ja kõik liikmesriigid heitkoguste vähendamist jätkama, et kasvuhoonegaaside sidumine ületaks inimtekkelisi heitkoguseid.**

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 12 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12a) Kõik liikmesriigid on kohustatud saavutama oma riigis hiljemalt 2050. aastaks kliimanetraalsuse. Et tagada õiglus ja solidaarsus ning aidata erineva lähtekohaga liikmesriikidel energiasüsteemi ümber kujundada, on vaja piisavaid liidu toetusmehhanisme ja rahastamisvahendeid, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL).../...^{1a} asutatud õiglase ülemineku fond, ning muid asjakohaseid rahastatismehhanisme.

^{1a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., millega asutatakse õiglase ülemineku fond (ELT, ...).

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 12 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12b) Pariisi kokkuleppe preambulis tunnistatakse, et tagada tuleb kõikide ökosüsteemide, sealhulgas ookeanide terviklikkus. ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonis rõhutatakse, et selle osalised aitavad kaasa kõigi kasvuhoonegaaside reservuaaride ja neeldajate säästvate majandamisele,

kaitsele ja tugevdamisele, kaasa arvatud nii biomass, metsad ja ookeanid kui ka teised maismaa-, rannikualade ja mereökosüsteemid. Kui Pariisi kokkuleppe eesmäärke ei täideta, võib temperatuur ületada murdepunkti, millest kõrgemal ei suuda ookean enam nii palju süsinikku siduda ega kliimamuutuste leevendamises osaleda.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 12 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12c) Kliimaneutraalsele ühiskonnale üleminekul on tähtis osa looduslikel CO₂ sidujatel. Komisjon uurib kooskõlas oma ringmajanduse tegevuskavaga ja strateegiaga „Talust taldrikule“ süsinikdioksiidi eemaldamise sertifitseerimise õigusraamistiku väljatöötamist. Kahjustatud ökosüsteemide taastamisel, eelkõige nende ökosüsteemide puhul, millel on CO₂ kogumiseks ja säilitamiseks ning loodusõnnetuste vältimiseks ja nende mõju vähendamiseks kõige suurem potentsiaal, on ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegial 2030 ja selles sisalduvatel algatustel suur roll. Ökosüsteemide taastamine aitaks looduslikke sidujaid säilitada, hallata ja suurendada ning edendada bioloogilist mitmekesisust ja võidelda samal ajal kliimamuutustega.

Muudatusettepanek 144

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 12 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12d) Komisjon peaks uurima, kas on võimalik võtta kasutusele süsinikdioksiidi arvestusühikute süsteemid, sealhulgas sertifitseerida kasvuhoonegaaside sidumist süsiniku sidumise kaudu maakasutuses, pinnases ja biomassis põllumajanduses, et saavutada liidu kliimaneutraalsuse eesmärk, samuti seda, kas on võimalik arendada eraldi süsinikdioksiidi sidumise turgu maapõhiseks kasvuhoonegaaside sidumiseks. Selline raamistik peaks põhinema parimatel olemasolevatel teaduslikel andmetel ning komisjoni hindamisel ja heakskiitmisel, tagades samas, et see ei avalda negatiivset mõju keskkonnale, eelkõige bioloogilisele mitmekesisusele, rahvatervisele ega sotsiaalsetele või majanduslikele eesmärkidele. Komisjon peaks esitama hindamise tulemused 30. juuniks 2021.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 12 e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12e) Selguse huvides peaks komisjon esitama looduslike ja muude CO₂ sidujate määratluse.

Muudatusettepanek 156

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 12 f (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12f) Kliimaneutraalsusele üleminekul peaks liit säilitama oma tööstuse, eelkõige energiamahukate tööstusharude konkurentsivõime, sealhulgas töötades kooskõlas WTO reeglitega välja tulemuslikke meetmeid kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohjeldamiseks ning liidu ja kolmandate riikide vahel võrdsete võimaluste loomiseks, et vältida Pariisi kokkuleppele vastavate kliimapoliitika meetmete rakendamata jätmisest tulenevat ebaausat konkurentsi. Kõiki olemasolevaid sätteid kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vältimiseks tuleb kohaldada vähemalt seni, kuni asjaomaste sektorite suhtes rakendatakse täielikult tõhusat WTO nõuetele vastavat piiril kohaldatavat kohandusmehhanismi.

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13) Liit peaks jätkama kliimameetmete rakendamist ja hoidma kliimavaldkonnas rahvusvahelist juhtpositsiooni ka pärast 2050. aastat, et kaitsta inimesi ja planeeti kliimamuutuste ohu eest, püüeldes Pariisi kokkuleppes seatud temperatuurieesmärkide poole ja järgides IPCC teaduslikke soovitusi.

(13) Liit peaks jätkama kliimameetmete rakendamist ja hoidma kliimavaldkonnas rahvusvahelist juhtpositsiooni ka pärast 2050. aastat **ning selleks peaks ta oma välistegevuse ja arengupoliitika kaudu eelkõige aitama kõige vähem kaitstud elanikerühmi**, et kaitsta inimesi ja planeeti kliimamuutuste ohu eest, püüeldes Pariisi kokkuleppes seatud temperatuurieesmärkide poole ja järgides

IPCC, ÜRO Keskkonnaprogrammi (UNEP), valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teadusliku-poliitilise foorumi (IPBES) ja Euroopa Kliimamuutuste Nõukogu (ECCC) teaduslikke soovitusi.

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13a) Kui kasvuhoonegaaside heidet kiiresti ei vähendata ja kliimamuutustega ei kohaneta, hakkavad kliimamuutused liidu ökosüsteemidele, inimestele ja majandusele suurt mõju avaldama. Kliimamuutustega kohanemine aitaks vältimatut mõju kulutõhusal viisil veel rohkem vähendada ja looduspõhiste lahenduste kasutamise tõttu kaasneksid sellega ka märkimisväärsed lisahüved.

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 13 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13b) Kliimamuutuste kahjulik mõju võib olla suurem kui liikmesriikide kohanemisvõime. Seetõttu peaksid liikmesriigid ja liit tegema koostööd, et kahju vältida, vähendada ja sellega tegeleda, nagu on ette nähtud Pariisi kokkuleppe artiklis 8, sealhulgas Varssavi rahvusvahelise mehhanismi kaudu.

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

(14) Olulise osa pikaajalisest üleilmsest reageerimisest kliimamuutustele moodustab kohanemine. Seepärast peaksid liikmesriigid ja liit suurendama oma kohanemis- ja vastupanuvõimet ning vähendama haavatavust kliimamuutuste suhtes, nagu on sätestatud Pariisi kokkuleppe artiklis 7, ning maksimeerima kasu, mida saadakse koostoisest muude keskkonnavalaste poliitikameetmete ja õigusaktidega. Liikmesriigid peaksid vastu võtma ulatuslikud riiklikud kohanemisstrateegiad ja -kavad.

Muudatusettepanek

(14) Olulise osa pikaajalisest üleilmsest reageerimisest kliimamuutustele moodustab kohanemine. Seepärast peaksid liikmesriigid ja liit suurendama oma kohanemis- ja vastupanuvõimet ning vähendama haavatavust kliimamuutuste suhtes, nagu on sätestatud Pariisi kokkuleppe artiklis 7, ning maksimeerima kasu, mida saadakse koostoisest muude keskkonnavalaste poliitikameetmete ja õigusaktidega. Liikmesriigid peaksid vastu võtma ulatuslikud riiklikud kohanemisstrateegiad ja -kavad **ning komisjon peaks näitajate väljatöötamise abil aitama jälgida kohanemisel tehtud edusamme.**

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(14a) Kohanemisstrateegiate ja -kavade vastuvõtmisel peaksid liikmesriigid pöörama eritähelepanu kõige enam mõjutatud piirkondadele. Peale selle tuleb edendada, säilitada ja taastada bioloogilist mitmekesisust, et kasutada ära kõik võimalused, mida see kliimamuutuste reguleerimiseks ja nendega kohanemiseks

annab. Seepärast tuleks kohanemisstrateegiates ja -kavades soodustada looduspõhiseid lahendusi ja ökosüsteemipõhist kohanemist, mis aitavad bioloogilise mitmekesisuse taastamisele ja säilitamisele kaasa, võtta arvesse territoriaalseid eripärasid ja kohalikke teadmisi ning kehtestada mere- ja rannikuökosüsteemide kaitse meetmed. Ühtlasi tuleks lõpetada tegevus, mis takistab ökosüsteemil kliimamuutustega kohaneda, et tagada bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemiteenuste vastupidavus.

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 14 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(14b) Kohanemisstrateegiates tuleks samuti innustada muutma mõjutatud piirkondades kasutatavat mudelit, tuginedes keskkonnahoidlikele ja looduspõhisele lahendustele. Need peaksid kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega tagama kestlikud elatusvahendid, et tagada paremad elamistingimused, sealhulgas säästev ja kohalik põllumajandus, vee säästev majandamine ja taastuvenergia, et suurendada nende piirkondade vastupanuvõimet ja kaitsta nende ökosüsteeme.

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) Kliimanetraalsuse eesmärgi saavutamiseks liidu ja liikmesriikide tasandil asjakohaste meetmete võtmisel peaksid liikmesriigid, Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon võtma arvesse kliimanetraalsusele ülemineku panust kodanike **heaolu**, ühiskonna jõukuse ja majanduse konkurentsivõime **suurendamisse**, energiapuudust ja toiduga kindlustatust ning energia ja toidu taskukohasust, õiglust ja solidaarsust liikmesriikides ja nende vahel, arvestades nende majandusliku seisundiga, riigi **oludega** ja vajadusega saavutada pikas perspektiivis lähenemine, vajadust **ausa** ja sotsiaalselt õiglase ülemineku **järele**, parimaid kättesaadavaid teaduslikke tõendeid, eelkõige IPCC järeldusi, vajadust võtta kliimamuutustega seotud riske **arvesse investeerimis- ja planeerimisotsustes, kulutõhusust ja tehnoloogilist neutraalsust** kasvuhoonegaaside heite vähendamisel ja nende sidumisel ning vastupanuvõime suurendamisel ning pikas perspektiivis keskkonnamärgidele vastavuse suurendamist ja kõrgemate eesmärkide seadmist.

Muudatusettepanek

(15) Kliimanetraalsuse eesmärgi saavutamiseks liidu ja liikmesriikide tasandil asjakohaste meetmete võtmisel peaksid liikmesriigid, Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon võtma arvesse kliimanetraalsusele ülemineku panust kodanike **tervise, elukvaliteedi ja heaolu parandamisse ning sotsiaalse õigluse ning** ühiskonna jõukuse ja majanduse konkurentsivõime, **sh üleilmsel tasandil ausa konkurentsi ja võrdsete võimaluste tagamisse. Liikmesriigid ning Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon peaksid samuti võtma arvesse bürokraatiat ja muid õiguslikke tegureid, mis võivad takistada ettevõtjatel või sektoritel kliimaeesmärkide saavutamist, tegevusetuse ja ebapiisava tegevuse sotsiaalseid, majanduslikke ja keskkonnakulusid, asjaolu, et kliimamuutused mõjutavad naisi ebaproportsionaalselt, ning vajadust tugevdada soolist võrdõiguslikkust, vajadust edendada säästvaid eluviise, võimalikult suure energia- ja ressursitõhususe saavutamist, energiapuudust ja toiduga kindlustatust ning energia ja toidu taskukohasust, võttes eelkõige arvesse vajadust võidelda energiaostuvõimetuse vastu, õiglust ja solidaarsust ja võrdseid võimalusi** liikmesriikides ja nende vahel, arvestades nende majandusliku seisundiga, riigi **olude** ja **erineva lähtekohaga ning** vajadusega saavutada pikas perspektiivis lähenemine, vajadust **tagada aus** ja sotsiaalselt **õiglane üleminek kooskõlas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 2015. aasta suunistega kõigiga arvestava** õiglase ülemineku **kohta keskkonnasäästlikule**

majandusele ja ühiskonnale, parimaid kättesaadavaid teaduslikke tõendeid, eelkõige IPCC ja IPBESi järeldusi, vajadust võtta investeerimis- ja planeerimisotsuste tegemisel arvesse kliimamuutustega seotud riske ning hinnanguid, mis on koostatud kliimamuutustega kohanemise ja kaitsetuse kohta nende vastu, kuid tagada samal ajal, et liidu poliitikas on kliimaküsimusi arvesse võetud, kasvuhoonegaaside heite vähendamisel ja nende sidumisel ning vastupanuvõime suurendamisel kulutõhusust ja tehnoloogilist neutraalsust võrdsete võimaluste põhimõttel, vajadust hallata, kaitsta ja taastada mere- ja maismaaökosüsteeme ning bioloogilist mitmekesisust, taristu praegust seisundit ning võimalikke vajadusi liidu taristu ajakohastamiseks ja sellesse investeerimiseks, pikas perspektiivis keskkonnanäesmärkidele vastavuse suurendamist ja kõrgemate eesmärkide seadmist, eri sidusrühmade suutlikkust investeerida üleminekusse sotsiaalselt kestlikult ning kasvuhoonegaaside heite ülekandumise võimalikku ohtu ja selle vältimise meetmeid.

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) Üleminek kliimaneutraalsusele eeldab **muutusi** kõigis poliitikavaldkondades ning kõigi majandussektorite ja ühiskonna ühiseid jõupingutusi, nagu märkis ka komisjon oma teatises „Euroopa roheline kokkulepe“. Euroopa Ülemkogu märkis 12. detsembri 2019. aasta järeldustes, et

Muudatusettepanek

(16) Üleminek kliimaneutraalsusele eeldab kõigis poliitikavaldkondades **põhjalikke muutusi, mahukat ja kestlikku rahastamist** ning kõigi majandussektorite, **sh lennundus- ja meretranspordisektori ning** ühiskonna ühiseid jõupingutusi, nagu märkis ka komisjon oma teatises „Euroopa roheline kokkulepe“. Euroopa Ülemkogu

kõik asjakohased ELi õigusaktid ja poliitikavaldkonnad peavad olema kooskõlas kliimaneutraalsuse eesmärgiga ja panustama selle täitmisesse, tagades samal ajal võrdsed võimalused, ning kutsus komisjoni üles analüüsima, kas selleks on vaja kohandada olemasolevaid reegleid.

märkis 12. detsembri 2019. aasta järeldustes, et kõik asjakohased ELi õigusaktid ja poliitikavaldkonnad peavad olema kooskõlas kliimaneutraalsuse eesmärgiga ja panustama selle täitmisesse, tagades samal ajal võrdsed võimalused, ning kutsus komisjoni üles analüüsima, kas selleks on vaja kohandada olemasolevaid reegleid.

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16a) Kõik peamised majandussektorid, st energia-, tööstus-, transpordi-, kütte- ja jahutus- ning ehitussektor, põllumajandus, jäätmesektor ning maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsandussektor peavad kliimaneutraalsuse saavutamiseks koostööd tegema. Kõik sektorid, st ka need, mis ei kuulu liidu kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi (ELi HKS) alla, peaksid liidu kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks tegema võrreldavaid jõupingutusi. Kõigile majandustegevuses osalejatele, sealhulgas ettevõtjatele, töötajatele, investoritele ja tarbijatele prognoositavuse ja kindlustunde tagamiseks ning nende kaasamiseks peaks komisjon majandussektoritele, mis võivad kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamist toetada kõige enam, koostama suunised. Suunised peaksid sisaldama soovituslikke trajektoore, mille järgi tuleb nendes sektorites liidu tasandil kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähendada. See annaks neile kindluse võtta asjakohaseid meetmeid ja kavandada vajalikke investeeringuid ning aitaks neil seega üleminekueesmärgi

poole püüdlemisele kindlaks jääda. Samal ajal oleks see ka vahend, mille abil kaasata sektorid kliimaneutraalsete lahenduste otsimisse.

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 16 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16b) Kliimaneutraalsusele üleminekusse tuleb panustada igas sektoris. Liit peaks jätkama ringmajanduse tugevdamist ja edendamist ning toetama veel rohkem taastuvatel ressurssidel põhinevaid lahendusi ja alternatiive, millega on võimalik fossiilkütustel põhinevaid tooteid ja materjale asendada. Taastuvatest ressurssidest valmistatud toodete ja materjalide edasine kasutamine aitab kliimamuutusi leevendada väga palju ja on kasulik paljudele eri sektoritele.

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 16 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16c) Võttes arvesse kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu, peaks kliimaneutraalsusele üleminek ja selle säilitamise nimel tehtav pidev töö olema tõeline ja keskkonnahoidlik üleminek ning selle tulemusel peaksid heitkogused tõepoolest vähenema, kuid liidupõhist tulemust ei tohiks moonutada sellega, et tootmine ja heitkogused viiakse liidust välja. Selle saavutamiseks tuleks liidu

*poliitika välja töötada nii, et
ülekanandumise oht oleks võimalikult väike,
ja uurida tehnoloogialahendusi.*

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 16 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(16d) Kliimaneutraalsusele üleminekul ei
tohi jätta tähelepanuta
põllumajandussektorit, mis on ainus
tootmisektor, milles suudetakse
süsinikdioksiidi säilitada. Pikaajaline
säilitamine tagatakse eelkõige
metsandusega, karjatatavate
püsirohumaadega ja mitmeaastaste
kultuuridega üldiselt.*

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 16 e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(16e) Kliimaneutraalsuse saavutamiseks
tuleb arvesse võtta põllumajanduse ja
metsanduse erilist rolli, sest elanikkonda
saab piisavas koguses ja taskukohase
hinnaga kvaliteetse ja ohutu toiduga ning
kõigiks biomajanduse otstarveteks
vajaliku taastuva toorainega varustada
ainult siis, kui põllumajandus ja
metsandus on elujõulised ja tootlikud.*

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 16 f (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16f) Metsadel on kliimaneutraalsusele üleminekul otsustav roll. Säästev ja looduslähedane metsamajandus on atmosfääri kasvuhoonegaaside pideva neeldamise jaoks ülioluline ning võimaldab ka puidutoodete tootmiseks saada taastuvat ja kliimasõbralikku toorainet, mis säilitab süsinikdioksiidi ja millega võib asendada fossiilsetel allikatel põhinevaid materjale ja kütuseid. Metsade kolmekordne roll (CO₂ sidumine, säilitamine ja asendamine) aitab vähendada atmosfääri eralduvat CO₂ heite kogust, tagades samal ajal metsade edasise kasvu ja paljude muude teenuste pakkumise.

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 16 g (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16g) Liidu õigusega tuleks edendada metsastamist ja säästvat metsamajandamist liikmesriikides, kus ei ole suuri metsaressursse, ning selleks tuleks jagada parimaid tavasid ja tööstusalast oskusteavet.

Komisjoni ettepanek

(17) Nagu komisjon oma teatistes „Euroopa roheline kokkulepe“ märkis, hindas ta oma teatistes „Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärgi suurendamine: investeerimine kliimaneutraalsesse tulevikku meie inimeste hüvanguks“⁹ liidu 2030. aasta kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise eesmärki põhjaliku mõjuhinnangu alusel, võttes arvesse komisjonile kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1999 esitatud lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade analüüsi¹⁰. Pidades silmas 2050. aasta kliimaneutraalsuse eesmärki, tuleks kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2030. aastaks vähendada ja sidumist suurendada, et kasvuhoonegaaside netoheide, st heide pärast sidumise mahaarvamist, väheneks kogu majanduses ja liidusiseselt 2030. aastaks vähemalt 55 %, võrreldes 1990. aasta tasemega. See uus liidu 2030. aasta kliimaeesmärk on järgnev eesmärk määruse (EL) 2018/1999 artikli 2 punkti 11 tähenduses ja asendab seega kõnealuses punktis sätestatud kogu liitu hõlmava kasvuhoonegaaside heite 2030. aasta eesmärgi. Lisaks peaks komisjon 30. juuniks 2021 hindama, kuidas oleks vaja muuta asjakohaseid liidu õigusakte, millega rakendatakse 2030. aasta kliimaeesmärki, et saavutada selline heitkoguste netovähendamine.

⁹ COM(2020) 562.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL)

Muudatusettepanek

(17) Komisjon teatas Euroopa rohelist kokkulepet käsitlevas teatistes kavatsusest hinnata liidu kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks 2030. aastaks kõrgema eesmärgi seadmist ja teha selleks ettepanekud, et tagada selle eesmärgi kooskõla eesmärgiga saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus. Komisjon rõhutas kõnealuses teatistes seda, et kõik liidu poliitikavaldkonnad peaksid aitama kaasa kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamisele ja kõik sektorid peaksid täitma oma osa. Kuna liidu eesmärk on saavutada hiljemalt 2050. aastaks kliimaneutraalsus, tuleb kliimameetmed muuta veel tõhusamaks ning eelkõige suurendada liidu 2030. aasta kliimaeesmärki nii, et heidet vähendataks võrreldes 1990. aasta tasemega 60 %. Seetõttu peaks komisjon 30. juuniks 2021 hindama, kuidas tuleks muuta liidu õigusakte, mille alusel hakatakse suuremat eesmärki täitma, ja muid asjakohaseid liidu õigusakte, millega aidatakse kasvuhoonegaaside heidet vähendada ja ringmajandust edendada.

2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1).

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 17 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(17a) Et liit ja kõik liikmesriigid püsiksid kliimanetraalsuse eesmärgi saavutamise kursil ning et tagada prognoositavus ja kõigi majanduses osalejate, sealhulgas ettevõtjate, töötajate ja ametiühingute, investorite ja tarbijate kindlustunne, peaks komisjon uurima liidu 2040. aasta kliimaeesmärgi seadmise võimalusi ning esitama vajaduse korral Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandlikud ettepanekud.

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 17 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(17b) Komisjon peaks 30. juuniks 2021 läbi vaatama kogu poliitika ja vahendid, mis on vajalikud liidu 2030. aasta kliimaeesmärgi ja artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks, ning tegema vajaduse korral ettepaneku neid muuta. Sellega seoses on liidu suurendatud eesmärkide puhul nõutav, et ELi heitkogustega kauplemise süsteem täidaks oma eesmärgi. Seetõttu peaks komisjon kiiresti läbi vaatama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ^{1a} ja tugevdama selle alusel innovatsioonifondi, et luua täiendavaid rahalisi stiimuleid uue tehnoloogia kasutuselevõtmiseks, suurendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet ning toetada puhas tehnoloogiat, tagades samas, et innovatsioonifondi tugevdamine aitab kaasa õiglase ülemineku protsessile.

^{1a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 17 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(17c) Et rõhutada kliimapoliitika tähtsust ja kaalukust ning anda poliitikas osalejatele õigusloomeprotsessis vajalikku teavet, peaks komisjon hindama kõiki tulevasi õigusakte uuest vaatepunktist, võttes arvesse kliimat ja inimtegevuse tagajärgi kliimale, ning kindlaks määrama iga kavandatava õigusakti mõju kliimale ja keskkonnale, tehes seda samal tasemel, nagu ta hindab õiguslikku alust, subsidiaarsust ja proportsionaalsust.

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 17 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(17d) Edasi peaks komisjon tagama, et tööstusel on piisavalt võimalusi, et läbi teha tähelepanuväärne üleminek kliimaneutraalsusele ning täita väga nõudlikud 2030. ja 2040. aasta eesmärgid, kasutades põhjalikku reguleerivat raamistikku ja rahalisi vahendeid, mis on lahendamist vajavate ülesannetega kooskõlas. Seda reguleerivat ja finantsraamistikku tuleks korrapäraselt hinnata ja vajaduse korral kohandada, et vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumist, tööstusettevõtete sulgemist, töökohtade kadu ja ebaõiglast rahvusvahelist konkurentsi.

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 17 e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***(17e) Komisjon peaks hindama
tööhõivevajadusi, sealhulgas haridus- ja
koolitusnõudeid, majanduse arengut ning
ausa ja õiglase ülemineku tagamist.***

Muudatusettepanek 157

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 17 f (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***(17f) Et liit saavutaks hiljemalt 2050.
aastaks kliimanetraalsuse eesmärgi ning
täidaks 2030. ja 2040. aasta kliimaga
seotud vahe-eesmärgid, peaksid liidu
institutsioonid ja kõik liikmesriigid
võimalikult vara ja hiljemalt 2025.
aastaks järk-järgult kaotama kõik otsesed
ja kaudsed fossiilkütuste toetused. Nende
toetuste järkjärguline kaotamine ei tohiks
mõjutada jõupingutusi
energiaostuvõimetuse vastu võitlemisel
ning selles tuleks arvesse võtta maagaasi
ajutist rolli üleminekul CO₂-neutraalsele
majandusele.***

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

(18) Selleks et liit ja liikmesriigid püsiksid **kliimaneutraalsuse eesmärgi** täitmisel ja kliimamuutustega kohanemisel järje peal, peaks komisjon edasiminekut korrapäraselt hindama. Kui liikmesriikide ühised edusammud **kliimaneutraalsuse eesmärgi** saavutamiseks või kliimamuutustega kohanemiseks ei ole piisavad või kui liidu meetmed ei ole **kliimaneutraalsuse eesmärgiga** kooskõlas või need ei ole kohanemis- ja vastupanuvõime suurendamiseks ning haavatavuse vähendamiseks piisavad, peaks komisjon võtma kooskõlas aluslepingutega vajalikud meetmed. Samuti peaks komisjon korrapäraselt hindama asjakohaseid liikmesriikide meetmeid ja andma soovitusi, kui ta leiab, et liikmesriigi meetmed ei ole **kliimaneutraalsuse eesmärgiga** kooskõlas või kohanemis- ja vastupanuvõime suurendamiseks ning kliimamuutuste suhtes haavatavuse vähendamiseks piisavad.

Muudatusettepanek

(18) Selleks et liit ja **kõik** liikmesriigid püsiksid **liidu kliimaeesmärkide** täitmisel ja kliimamuutustega kohanemisel järje peal, peaks komisjon edasiminekut korrapäraselt hindama. Kui **iga liikmesriigi edusammud ja** liikmesriikide ühised edusammud **kliimaeesmärkide** saavutamiseks või kliimamuutustega kohanemiseks ei ole piisavad või kui **mõned** liidu meetmed ei ole **liidu kliimaeesmärkidega** kooskõlas või need ei ole kohanemis- ja vastupanuvõime suurendamiseks ning haavatavuse vähendamiseks piisavad, peaks komisjon võtma kooskõlas aluslepingutega vajalikud meetmed. Samuti peaks komisjon korrapäraselt hindama asjakohaseid liikmesriikide meetmeid ja andma soovitusi, kui ta leiab, et liikmesriigi meetmed ei ole **liidu kliimaeesmärkidega** kooskõlas või kohanemis- ja vastupanuvõime suurendamiseks ning kliimamuutuste suhtes haavatavuse vähendamiseks piisavad. **Komisjon peaks hindamise ja selle tulemused hindamise vastuvõtmise ajal avalikustama.**

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 18 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18a) Kliimaneutraalsuse saavutamine on võimalik ainult siis, kui kõik liikmesriigid

koormust jagavad ja kohustuvad täielikult kliimaneutraalsusele üle minema. Igal liikmesriigil on kohustus täita vahe- ja lõppeesmärgid ning kui komisjon leiab, et neid kohustusi ei ole täidetud, peaks tal olema õigus võtta liikmesriikide suhtes meetmeid. Meetmed peaksid olema proportsionaalsed, asjakohased ja aluslepingutega kooskõlas.

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 18 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18b) Et toetada liidu kliimameetmeid ja pingutusi saavutada kliimaneutraalsus hiljemalt 2050. aastaks, on kindlasti vaja teaduslikke eriteadmisi ja parimaid kättesaadavaid ajakohastatud tõendeid koos faktilise ja läbipaistva teabega kliimamuutuste kohta. Liikmesriikides, kus on loodud riiklikud sõltumatud kliimanõuandeorganid, on neil oluline roll üldsuse teavitamisel ja kliimamuutusi käsitlevas poliitilises arutelus. Seepärast soovitatakse liikmesriikidel, kus selliseid kliimanõuandeorganeid veel ei ole, moodustada need teadlastest, kes on valitud kliimamuutuste valdkonna eriteadmiste ja muude käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks asjakohaste teadmiste põhjal. Komisjon peaks koostöös nende riiklike kliimanõuandeorganitega looma kliimamuutustega tegeleva sõltumatu teadusnõuandekogu, Euroopa kliimamuutuste nõukogu (ECCC), mis peaks täiendama Euroopa Keskkonnaameti (EEA) ning liidu olemasolevate teadusasutuste ja -ametite tööd. Selle ülesannete kindlaksmääramisel tuleks vältida

*kattumist valitsustevahelise
kliimamuutuste rühma (IPCC)
ülesannetega rahvusvahelisel tasandil.
Euroopa kliimamuutuste nõukogu peaks
koosnema teaduskomiteest, kuhu
kuuluvad valitud vanemeksperdid, ja seda
peaks toetama haldusnõukogu, mis tuleb
kokku kaks korda aastas. Euroopa
kliimamuutuste nõukogu eesmärk on
esitada liidu institutsioonidele igal aastal
hinnangud selle kohta, kas liidu meetmed
kasvuhoonegaaside heitkoguste
vähendamiseks on kooskõlas liidu
kliimaeesmärkide ja rahvusvaheliste
kliimakohustustega. Euroopa
kliimamuutuste nõukogu peaks hindama
ka meetmeid ja teguviise
kasvuhoonegaaside heitkoguste
vähendamiseks ja süsiniku sidumise
potentsiaali kindlakstegemiseks.*

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

(19) Komisjon peaks tagama usaldusväärse ja objektiivse hindamise, mis põhineks kõige ajakohasematel teaduslikel, tehnilistel ja sotsiaal-majanduslikel andmetel ning milles oleks arvesse võetud paljusid sõltumatuid eksperdiarvamusi, ning tuginema oma hinnangus asjakohasele teabele, sealhulgas liikmesriikide esitatud teabele ja aruannetele, Euroopa Keskkonnaameti aruannetele ja parimatele kättesaadavatele teaduslikele tõenditele, kaasa arvatud IPCC **aruannetele**. Võttes arvesse, et komisjon on kohustunud uurima võimalusi, kuidas avalik sektor saab kasutada ELi taksonoomiat Euroopa rohelise kokkuleppe kontekstis, peaks see hõlmama teavet nii liidu kui ka

Muudatusettepanek

(19) Komisjon peaks tagama usaldusväärse ja objektiivse hindamise, mis põhineks kõige ajakohasematel teaduslikel, tehnilistel ja sotsiaal-majanduslikel andmetel ning milles oleks arvesse võetud paljusid sõltumatuid eksperdiarvamusi, ning tuginema oma hinnangus asjakohasele teabele, sealhulgas liikmesriikide esitatud teabele ja aruannetele, Euroopa Keskkonnaameti aruannetele ja parimatele kättesaadavatele teaduslikele tõenditele, kaasa arvatud IPCC, **ÜRO Keskkonnaprogrammi (UNEP), IPBESi ja Euroopa kliimamuutuste nõukogu ning võimaluse korral liikmesriikide riiklike sõltumatute kliimanõuandeorganite aruanded**. Võttes arvesse, et komisjon on

liikmesriikide keskkonnasäästlike investeeringute kohta kooskõlas määrusega (EL) 2020/... [taksonoomiamäärus], kui selline teave muutub kättesaadavaks. Komisjon peaks kasutama Euroopa statistikat ja andmeid, kui need on olemas, ning hankima eksperdihinnanguid. Euroopa Keskkonnaamet peaks komisjoni vastavalt oma iga-aastasele tööprogrammile asjakohaselt abistama.

kohustunud uurima võimalusi, kuidas avalik sektor saab kasutada ELi taksonoomiat Euroopa roheline kokkuleppe kontekstis, peaks see hõlmama teavet nii liidu kui ka liikmesriikide keskkonnasäästlike investeeringute kohta kooskõlas määrusega (EL) 2020/... [taksonoomiamäärus], kui selline teave muutub kättesaadavaks. Komisjon peaks kasutama Euroopa statistikat ja andmeid, kui need on olemas, ning hankima eksperdihinnanguid. Euroopa Keskkonnaamet peaks komisjoni vastavalt oma iga-aastasele tööprogrammile asjakohaselt abistama.

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

(20) Kuna kodanikel ja **kogukondadel** on kliimaneutraalsusele ülemineku edendamisel suur roll, tuleks soodustada üldsuse ja ühiskonna aktiivset osalemist kliimameetmetes. Komisjon peaks seetõttu tegema koostööd kõigi ühiskonna osadega, et neil oleks võimalik astuda samme kliimaneutraalse ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise ühiskonna arendamiseks, ning võtma selleks muu hulgas kasutusele Euroopa kliimapakti.

Muudatusettepanek

(20) Kuna kodanikel, **kogukondadel** ja **piirkondadel** on kliimaneutraalsusele ülemineku edendamisel suur roll, tuleks **kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil nii ergutada kui ka** soodustada üldsuse ja ühiskonna aktiivset osalemist kliimameetmetes. Komisjon peaks seetõttu tegema **täiesti läbipaistval viisil** koostööd kõigi ühiskonna osadega, et neil oleks võimalik astuda samme **sotsiaalselt õiglase, sooliselt tasakaalustatud,** kliimaneutraalse ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise ühiskonna arendamiseks, ning võtma selleks muu hulgas kasutusele Euroopa kliimapakti.

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

(21) Selleks et tagada kõigi majandustegevuses osalejate, sealhulgas ettevõtjate, töötajate, investorite ja tarbijate jaoks prognoositavus ja kindlustunne, tagada, et üleminek kliimaneutraalsusele on pöördumatu, tagada heite järkjärguline vähendamine aja jooksul ning aidata hinnata meetmete ja edusammude kooskõla kliimaneutraalsuse eesmärgiga, peaks **komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, et** kehtestada trajektoor liidus 2050. aastaks kasvuhoonegaaside nullheiteni jõudmiseks. **On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes³⁷ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.**

Muudatusettepanek

(21) Selleks et tagada kõigi majandustegevuses osalejate, sealhulgas ettevõtjate, **VKEde**, töötajate **ja ametiühingute**, investorite ja tarbijate jaoks prognoositavus ja kindlustunne, tagada, et üleminek kliimaneutraalsusele on pöördumatu, tagada heite järkjärguline vähendamine aja jooksul ning aidata hinnata meetmete ja edusammude kooskõla kliimaneutraalsuse eesmärgiga, peaks **komisjon hindama võimalusi** kehtestada trajektoor liidus hiljemalt 2050. aastaks kasvuhoonegaaside nullheiteni jõudmiseks **ja esitama vajaduse korral Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandlikud ettepanekud.**

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek

(22) Vastavalt komisjoni võetud kohustusele järgida parema õigusloome põhimõtteid, tuleks püüda tagada kasvuhoonegaaside heite vähendamisega seoses liidu õigusaktide kooskõla. Süsteem, mille alusel hinnatakse **kliimaneutraalsuse eesmärgi** täitmiseks tehtud edusamme ja võetud meetmete kooskõla selle eesmärgiga, peaks tuginema määrusega (EL) 2018/1999 kehtestatud juhtimisraamistikule ja olema sellega kooskõlas. Eelkõige tuleks korrapärase aruandluse süsteem ning aruandlusele järgneva komisjonipoolse hindamise ja meetmete võtmise etapid viia vastavusse liikmesriikidele määrusega (EL) 2018/1999 kehtestatud teabe ja aruannete esitamise nõuetega. Seepärast tuleks määrust (EL) 2018/1999 muuta, et lisada asjakohastesse sätetesse kliimaneutraalsuse eesmärk.

Muudatusettepanek

(22) Vastavalt komisjoni võetud kohustusele järgida parema õigusloome põhimõtteid, tuleks püüda tagada kasvuhoonegaaside heite vähendamisega seoses liidu õigusaktide kooskõla. Süsteem, mille alusel hinnatakse **liidu kliimaeesmärkide** täitmiseks tehtud edusamme ja võetud meetmete kooskõla selle eesmärgiga, peaks tuginema määrusega (EL) 2018/1999 kehtestatud juhtimisraamistikule ja olema sellega kooskõlas. Eelkõige tuleks korrapärase aruandluse süsteem ning aruandlusele järgneva komisjonipoolse hindamise ja meetmete võtmise etapid viia vastavusse liikmesriikidele määrusega (EL) 2018/1999 kehtestatud teabe ja aruannete esitamise nõuetega. Seepärast tuleks määrust (EL) 2018/1999 muuta, et lisada asjakohastesse sätetesse kliimaneutraalsuse eesmärk.

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

(23) Kliimamuutused on oma olemuselt piiriülene probleem ning liikmesriikide poliitika täiendamiseks ja tugevdamiseks on vaja liidu tasandil kooskõlastatud meetmeid. Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt jõuda liidus 2050. aastaks kliimaneutraalsuseni, ei suuda liikmesriigid

Muudatusettepanek

(23) Kliimamuutused on oma olemuselt piiriülene probleem ning liikmesriikide poliitika täiendamiseks ja tugevdamiseks on vaja liidu tasandil kooskõlastatud meetmeid. Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt jõuda liidus **ja kõigis liikmesriikides hiljemalt** 2050. aastaks

eraldi piisavalt saavutada ning selle ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus selle eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

kliimaneutraalsuseni, ei suuda liikmesriigid eraldi piisavalt saavutada ning selle ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus selle eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23a) Praegu langeb liidu arvele 10 % üleilmsest kasvuhoonegaaside heitest. Kliimaneutraalsuse eesmärk piirdub liidu tootmisest tuleneva heitega. Ühtne kliimapoliitika hõlmab ka tarbimisest ning energia ja ressursside impordist tulenevate heitkoguste kontrollimist.

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23b) Liidu tarbimise ökoloogiline jalajälg on oluline vahend, mida tuleb arendada, et suurendada liidu kliimaeesmärkide üldist järjepidevust.

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23c) Täielikult tõhus liidu kliimapoliitika peaks käsitlema kasvuhoonegaaside heite ülekandumist ja välja töötama sobivad vahendid, näiteks süsinikdioksiidi pürimaksu mehhanismi, et sellega toime tulla ja kaitsta meie standardeid ja meie tööstuse eestvedajaid.

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23d) Kolmandatest riikidest pärit põllumajandustoodete ja toiduainete import on viimastel aastatel pidevalt kasvanud. Sellest suundumusest tulenevalt tuleks hinnata, milliste kolmandatest riikidest imporditud toodete suhtes tuleb kohaldada nõudeid, mis on võrreldavad Euroopa põllumajandustootjatele kohaldatavate nõuetega ja mis tulenevad kliimamuutuste mõju vähendamist käsitleva ELi poliitika eesmärkidest. Komisjon peaks esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule 30. juuniks 2021 selle kohta aruande ja teatise.

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23 e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23e) Komisjon rõhutas oma teatistes „Euroopa roheline kokkulepe“ vajadust kiirendada üleminekut säästvale ja arukale liikuvusele, kuna see on kliimaneutraalsuse saavutamiseks esmatähtis. Et tagada üleminek säästvale ja arukale liikuvusele, on komisjon teatanud, et võtab 2020. aastal vastu tervikliku säästva ja aruka liikuvuse strateegia koos ulatuslike meetmetega, mille eesmärk on märkimisväärselt vähendada kõigi transpordiliikide CO₂ ja saasteainete heidet, sealhulgas edendades keskkonnasõbralike sõidukite ja alternatiivsete auto-, laeva- ja lennukikütuste kasutuselevõttu, suurendades säästvamate transpordiliikide, näiteks raudtee- ja siseveeteede osakaalu ning tõhustades kogu transpordisüsteemi, stimuleerides säästvamaid tarbijavalikuid ja vähese heitega tavaid ning investeerides vähese heitega ja heitevabadesse lahendustesse, sealhulgas taristusse.

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23 f (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23f) Transporditaristul võiks olla põhiroll säästvale ja arukale liikuvusele ülemineku kiirendamisel, toetades

*üleminekut säästvamatele
transpordiliikidele, eelkõige kaubaveo
puhul. Samas võivad kliimamuutused,
nagu veetaseme tõus, äärmuslikud
ilmastikutingimused, põud ja
temperatuuritõus põhjustada taristu
kahjustusi, talitlushäireid ja survet
tarneahela läbilaskevõimele ja tõhususele
ning seega avaldada Euroopa liikuvusele
negatiivset mõju. Seepärast on väga tähtis
ehitada üleeuroopalise transpordivõrgu
(TEN-T) põhivõrk välja 2030. aastaks ja
TEN-T lisavõrk 2040. aastaks, võttes
samas arvesse liidu õiguses sätestatud
kohustusi seoses projektidest tuleneva
kasvuhoonegaaside heitega projektide
kogu olelusringi jooksul. Lisaks peaks
komisjon kaaluma ettepaneku esitamist
õigusraamistiku kohta, mis parandaks
transporditaristuga seotud riskide
juhtimist, taristu vastupidavust ja
kliimamuutustega kohanemist.*

Muudatusettepanek 69

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23 g (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(23g) Liidu seadusandliku tegevuse
keskmes peaks olema Euroopa
raudteevõrgustiku ühenduvus, eelkõige
rahvusvahelised ühendused, et muuta
rongiga reisimine keskmise pikkusega ja
pikamaareiside puhul atraktiivsemaks
ning suurendada raudteede ja
siseveeteede kaubaveo läbilaskevõimet.*

Muudatusettepanek 70

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23 h (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23h) Arukale, säästvate ja ohutute liikuvusele ülemineku toetamisel liidus on oluline tagada piisavad investeeringud heitevaba liikuvuse jaoks sobiva taristu, sealhulgas ühendveoplatvormide arendamisse ning Euroopa ühendamise rahastu rolli tugevdamisse.

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23 i (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23i) Kooskõlas liidu jõupingutustega minna maanteetranspordilt üle raudteetranspordile, et anda juhtroll kõige CO₂-tõhusamale transpordiliigile, võttes arvesse eesmisevat Euroopa raudteeaastat 2021, tuleks seadusandlikult eriliselt tähelepanu pöörata tõelise ühtse Euroopa raudteepiirkonna loomisele, kõrvaldades 2024. aastaks kogu halduskoormuse ja liikmesriikide protektsionistlikud seadused.

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23 j (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23j) Et saavutada 2050. aastaks Euroopa rohelises kokkuleppes sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärk, peaks komisjon tugevdama ka konkreetseid õigusakte, mis käsitlevad sõiduautode, kaubikute ja veoautode CO₂-heite norme, ette nägema erimeetmed maanteetranspordi elektrifitseerimise ettevalmistamiseks ning tegema algatusi säästvate alternatiivkütuste tootmise ja kasutuselevõtu hoogustamiseks.

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23 k (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23k) Euroopa Parlamendi 28. novembri 2019. aasta resolutsioonis Hispaanias Madridis toimunud 2019. aasta ÜRO kliimamuutuste konverentsi (COP25) kohta märgiti, et Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) ja Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) praegused ülemaailmsed eesmärgid ja kavandatud meetmed ei oleks isegi täieliku rakendamise korral heitkoguste vajalikuks vähendamiseks piisavad ning et Euroopa ja maailma tasandil tuleb võtta olulisi lisameetmeid, mis on kooskõlas kogu majandust hõlmava eesmärgiga saavutada kasvuhoonegaaside

nullheide^{1a}.

Muudatusettepanek 158

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23 l (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23l) Komisjon peaks suurendama jõupingutusi hästi toimiva energia siseturu saavutamiseks, sest see on energiasüsteemi ümberkujundamise oluline komponent ja aitab muuta selle rahaliselt elujõuliseks. Arukate ning digitaalsete elektri- ja gaasivõrkude arendamine peab seetõttu olema mitmeaastases finantsraamistikus esmatähtis. Ka COVID-19-st tingitud taasteprogrammidega tuleks toetada riikidevaheliste energiavõrkude arendamist. Riikidevaheliste võrkude arendamise toetamiseks on vaja mõjusaid ja kiireid otsustusprotseduure, eriti tulevikku suunatud ja vesinikuga ühilduva gaasitaristu puhul.

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 1

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

Reguleerimisese ja kohaldamisala

Käesoleva määrusega kehtestatakse raamistik kasvuhoonegaaside heite pöördumatuks **ja järkjärguliseks** vähendamiseks ning nende looduslikes või

Käesoleva määrusega kehtestatakse **kooskõlas liidu kliima- ja keskkonnaeesmärkidega** raamistik kasvuhoonegaaside heite pöördumatuks,

muudes neeldajates sidumise suurendamiseks liidus.

Käesolevas määruses sätestatakse Pariisi kokkuleppe artikli 2 kohase pikaajalise temperatuurieesmärgi täitmiseks siduv eesmärk saavutada liidus 2050. aastaks kliimaneutraalsus ning esitatakse raamistik Pariisi kokkuleppe artikli 7 kohase ülemaailmse kliimamuutuste mõjuga kohanemise eesmärgi täitmisel edu saavutamiseks. ***Samuti sätestatakse selles kogu liitu hõlmav siduv eesmärk vähendada 2030. aastaks kasvuhoonegaaside netoheidet.***

Käesolevat määrust kohaldatakse määruse (EL) 2018/1999 V lisa 2. osas loetletud kasvuhoonegaaside inimtekkelise heite ja nende looduslikes või muudes neeldajates sidumise suhtes.

prognoositavaks ja kiireks vähendamiseks ning nende looduslikes või muudes neeldajates sidumise suurendamiseks liidus.

Käesolevas määruses sätestatakse Pariisi kokkuleppe artikli 2 kohase pikaajalise temperatuurieesmärgi täitmiseks siduv eesmärk saavutada liidus ***hiljemalt*** 2050. aastaks kliimaneutraalsus ning esitatakse raamistik Pariisi kokkuleppe artikli 7 kohase ülemaailmse kliimamuutuste mõjuga kohanemise eesmärgi täitmisel edu saavutamiseks.

Käesolevat määrust kohaldatakse määruse (EL) 2018/1999 V lisa 2. osas loetletud kasvuhoonegaaside inimtekkelise heite ja nende looduslikes või muudes neeldajates sidumise suhtes.

Muudatusettepanekud 75 ja 159

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2

Komisjoni ettepanek

Artikkel 2

Kliimaneutraalsuse eesmärk

1. Liidu õigusega reguleeritud kasvuhoonegaaside heide ja sidumine kogu liidus tasakaalustatakse hiljemalt 2050. aastaks ***ning*** seega ***vähendatakse*** selleks ajaks ***netoheide nullini.***

2. Asjakohased liidu institutsioonid

Muudatusettepanek

Artikkel 2

Kliimaneutraalsuse eesmärk

1. Liidu õigusega reguleeritud ***inimtekkeliste*** kasvuhoonegaaside heide ***allikate kaupa*** ja sidumine ***neeldajate kaupa*** kogu liidus tasakaalustatakse ***liidus*** hiljemalt 2050. aastaks, seega ***saavutades*** selleks ajaks ***kasvuhoonegaaside netonullheite. Iga liikmesriik saavutab kasvuhoonegaaside netonullheite hiljemalt 2050. aastaks.***

2. Asjakohased liidu institutsioonid

võtavad liidu ja *liikmesriigid riigi tasandil vajalikud meetmed*, et võimaldada lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgi *ühist täitmist, võttes samal ajal* arvesse liikmesriikide vahel õigluse ja solidaarsuse edendamise olulisust.

võtavad *parimate ajakohaste teadusandmete alusel vajalikud meetmed ning pakuvad* liidu ja *riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil toetust*, et võimaldada lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgi *saavutamise liidus ja kõigis liikmesriikides, võttes* arvesse liikmesriikide vahel õigluse ja solidaarsuse edendamise *ning õiglase ülemineku* olulisust, *sotsiaalset ja majanduslikku ühtekuuluvust, liidu haavatavate kodanike kaitset ning mere ja maismaa bioloogilise mitmekesisuse, ökosüsteemide ja CO₂ sidujate majandamise, taastamise, kaitse ja edendamise tähtsust.*

2a. Alates 1. jaanuarist 2051 ületab kasvuhooonegaaside sidumine liidu ja kõigi liikmesriikide inimtekkelist heidet.

2b. Hiljemalt 31. maiks 2023 uurib komisjon pärast üksikasjalikku mõjuhinnangut ja võttes arvesse artikli 3 lõikes 2a osutatud kasvuhooonegaaside eelarvet, võimalusi seada liidule 2040. aastaks kasvuhooonegaaside heitkoguste vähendamise eesmärk 1990. aastaga võrreldes, ning esitab vajaduse korral Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandlikud ettepanekud.

2040. aasta kliimaeesmärgi määramise võimalusi uurides konsulteerib komisjon Euroopa kliimamuutuste nõukoguga ja võtab arvesse artikli 3 lõikes 3 sätestatud kriteeriume.

2c. Hiljemalt 12 kuud pärast 2040. aasta kliimaeesmärgi vastuvõtmist hindab komisjon, kuidas tuleks muuta kõiki selle eesmärgi saavutamise seotud liidu õigusakte, ning kaalub kooskõlas aluslepingutega vajalike meetmete võtmist, sealhulgas seadusandlike ettepanekute vastuvõtmist.

2d. Komisjon koostab 2020. aasta detsembriks kava, milles sätestatakse üksikasjalikult liidu tasandil võetavad meetmed, et tagada asjakohaste vahendite

kasutuselevõtt liidu kliimaneutraalse majanduse saavutamiseks vajalike investeeringute tegemiseks. Kavas vaadatakse läbi praegused hüvitusmehhanismid madalama sissetulekuga liikmesriikide jaoks, võttes arvesse kaugeleulatuvate kliimaeesmärkidega seotud koormust, taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendist pärit rahastust ning InvestEU programmidest ja õiglase ülemineku fondist antavat toetust.

Muudatusettepanekud 100, 148 ja 150

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 a

Komisjoni ettepanek

Artikkel 2a

2030. aasta kliimaeesmärk

1. Artikli 2 lõikes 1 sätestatud **kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks on** liidu siduv 2030. aasta kliimaeesmärk vähendada **kasvuhoonegaaside netoheidet (heide pärast sidumise mahaarvamist) 2030. aastaks vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega.**
2. Komisjon **vaatab** 30. juuniks 2021 läbi asjakohased liidu õigusaktid, et oleks võimalik saavutada käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud eesmärk ja artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärk, ning kaalub kooskõlas aluslepingutega vajalike meetmete võtmist, sealhulgas seadusandlike ettepanekute vastuvõtmist.

Muudatusettepanek

Artikkel 2a

2030. aasta kliimaeesmärk

1. Liidu 2030. aasta kliimaeesmärk **on** vähendada **heitkoguseid** 1990. aastaga võrreldes 60 %.
2. Komisjon **hindab** 30. juuniks 2021, kuidas tuleks muuta kõiki liidu õigusakte, mis on seotud liidu 2030. aasta kliimaeesmärgi täitmisega, ning muid asjakohaseid liidu õigusakte, mis edendavad ringmajandust ja aitavad vähendada kasvuhoonegaaside heidet, et saavutada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud heitkoguste vähendamise eesmärk ja artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärk ning võtta vajalikud meetmed, sealhulgas võtta

kooskõlas aluslepingutega *vastu seadusandlikud ettepanekud. Komisjon hindab eelkõige võimalusi viia kõigi transpordisektorite, sealhulgas lennunduse ja meretranspordi heitkogused kooskõlla 2030. aasta kliimaeesmärgi ja 2050. aasta kliimanetraalsuse eesmärgiga, et viia need heitkogused hiljemalt 2050. aastaks nulli, ning esitab vajaduse korral Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandlikud ettepanekud. Komisjon võtab kasutusele piisavad vahendid kõigiks investeeringuteks, mis on vajalikud käesolevas lõikes osutatud eesmärkide saavutamiseks.*

2a. Komisjon tugineb lõikes 2 osutatud ettepanekuid tehes põhjalikule mõjuhindangule, mis hõlmab keskkonnavalast, majanduslikku ja sotsiaalset mõju, kajastab COVID-19 järgset majandusolukorda ning pöörab erilist tähelepanu sektorite heite vähendamise ja selle kõrvaldamise võimalustele ning Brexiti mõjule liidu heitkogustele. Komisjon hindab lõikes 1 sätestatud liidu 2030. aasta eesmärki rakendavate liidu õigusaktide muutmise kumulatiivset mõju eri tööstussektoritele.

2b. Kui komisjon teeb lõikes 2 osutatud ettepanekuid 2030. aasta kliima- ja energiaalaste õigusaktide läbivaatamiseks, tagab ta kulutõhusa ja õiglase tasakaalu heitkogustega kauplemise süsteemi ja jõupingutuste jagamise vahel, samuti riiklike eesmärkide vahel jõupingutuste jagamise sektoris, ega lisa mingil juhul iga liikmesriigi jaoks lihtsalt täiendavat jõupingutust, mis vastab 15 % suuremale ambitsioonikusele. Komisjon hindab, millist mõju avaldaks rohkemate Euroopa meetmete kehtestamine, mis võiksid täiendada olemasolevaid meetmeid, näiteks turupõhised meetmed, mis hõlmavad tugevat solidaarsusmehhanismi.

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 2b

Lükmesriikide kliimaalased nõuandeorganid ja Euroopa Kliimamuutuste Nõukogu

1. Kõik liikmesriigid teatavad 30. juuniks 2021 komisjonile oma sõltumatu riikliku kliimaalase nõuandeorgani, kes vastutab muu hulgas riikliku kliimapoliitika kohta teadusealaste eksperdinõuannete andmise eest. Kui sellist organit ei ole, ergutatakse liikmesriike sellist organit looma.

Selleks et toetada sõltumatu riikliku kliimaalase nõuandeorgani teaduslikku sõltumatust ja autonoomiat, ergutatakse liikmesriike võtma asjakohaseid meetmeid, mis võimaldavad nimetatud organil tegutseda täiesti läbipaistval viisil ja teha oma leiud üldsusele kättesaadavaks, ning teatama nendest meetmetest komisjonile.

2. Komisjon moodustab 30. juuniks 2022 koostöös kõnealuste riiklike kliimaalaste nõuandeorganitega Euroopa Kliimamuutuste Nõukogu (ECCC), mis on alaline, sõltumatu ja interdistsiplinaarne kliimamuutusi käsitlev teaduslik nõuanderühm, mis juhindub IPCC uusimatest teaduslikest andmetest. ECCC täiendab Euroopa Keskkonnaameti (EEA) ning liidu olemasolevate teadusasutuste ja ametite tööd. Töö võimaliku dubleerimise vältimiseks tegutseb EEA ECCC sekretariaadina, säilitades samas ECCC eelarvelise ja haldusliku sõltumatuse.

3. *ECCC liikmed määratakse ametisse viie aasta pikkuseks ametiajaks, mida on võimalik ühe korra pikendada. ECCC koosneb maksimaalselt 15 vanemeksperdist koosnevast teaduskomiteest, mis tagab kõik lõikes 4 loetletud tegevuste jaoks vajalikud eriteadmised. Teaduskomitee vastutab sõltumatult ECCC teaduslike nõuannete koostamise eest.*

4. *Teaduskomitee tegevus hõlmab järgmist:*

a) *olemasolevate ja kavandatavate liidu trajektooride, kasvuhoonegaaside eelarve ja kliimaeesmärkide kooskõla hindamine liidu ja rahvusvaheliste kliimakohustustega;*

b) *liidu kasvuhoonegaaside eelarvesse jäämise ning olemasolevate ja kavandatud meetmete raames kliimanetraalsuse saavutamise tõenäosuse hindamine;*

c) *kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist käsitlevate liidu meetmete kooskõla hindamine artiklis 2 sätestatud eesmärkidega;*

d) *kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks ja süsiniku sidumise potentsiaali suurendamiseks vajalike meetmete ja võimaluste väljaselgitamine ning*

e) *tegevusetuse või ebapiisava tegevuse tagajärgede kindlakstegemine.*

5. *Lõikes 4 osutatud tegevuste elluviimisel tagab ECCC nõuetekohase konsulteerimise sõltumatute riiklike kliimaalaste nõuandeorganitega.*

6. *Teaduskomitee tööd toetab haldusnõukogu. Haldusnõukogusse kuulub üks liige igast lõike 1 kohaselt komisjonile teatatud sõltumatust riiklikust kliimaalasest nõuandeorganist, kaks komisjoni valitud esindajat, kaks Euroopa Parlamendi valitud esindajat ja*

sekretariaadi esimees, kelle nimetab ametisse Euroopa Keskkonnaamet.

Haldusnõukogu tuleb kokku kaks korda aastas ja vastutab ECCC tegevuse korraldamise ja järelevalve eest. Euroopa Parlament ja nõukogu nimetavad haldusnõukogu ametisse ühisel kokkuleppel komisjoni ettepaneku alusel. Haldusnõukogu esimees valitakse selle liikmete hulgast.

Haldusnõukogu ülesanded on järgmised:

- a) võtta teaduskomitee ettepanekul vastu iga-aastane tööprogramm ja tagada selle kooskõla ECCC volitustega;*
- b) nimetada ametisse teaduskomitee liikmed, tagades, et teaduskomitee koosseis kindlustab tööprogrammis sisalduvateks tegevusteks vajalikud eriteadmised;*
- c) kiita heaks ECCC eelarve ning*
- d) kooskõlastada tegevust riiklike kliimaalaste nõuandeorganitega.*

7. Teaduskomitee liikmed nimetab individuaalselt ametisse haldusnõukogu. Teaduskomitee esimees valitakse selle liikmete hulgast. Teaduskomitee võtab kahekolmandikulise häälteenamusega vastu oma töökorra, mis tagab komitee täieliku teadusliku sõltumatuse ja autonoomia.

Teaduskomitee liikmekandidaadid selgitatakse välja avatud hindamismenetluse teel. Teaduskomiteesse kandideerijate töökogemust, mis vastab konkursikutses sätestatud tingimustele, hinnatakse võrdlevalt järgmiste valikukriteeriumide alusel:

- a) teaduse tiptase;*
- b) teadusliku hindamise ja/või teadusliku nõustamise kogemus oma*

pädevusvaldkonnas;

*c) laialdased eksperditeadmised
kliima- ja keskkonnateaduste valdkonnas
või muudes liidu kliimaeesmärkide
saavutamiseks asjakohastes
teadusvaldkondades;*

*d) teadustöö eelretsenseerimise
kogemus;*

*e) töökogemus interdistsiplinaarses
keskkonnas rahvusvahelises kontekstis.*

*Teaduskomitee koosseisus tagatakse
sooline tasakaal, teadusharude ja
valdkondliku pädevuse tasakaal ning
piirkondlik jaotus.*

*8. ECCC esitab igal aastal komisjonile,
Euroopa Parlamendile ja nõukogule
aruande oma järelduste kohta, mida ta
vastavalt lõikele 4 on teinud. Vajaduse
korral annab ECCC komisjonile soovitusi,
et tagada käesoleva määruse eesmärkide
saavutamine. ECCC tagab, et ta tegutseb
täiesti läbipaistvalt ja tema aruanded
tehakse üldsusele kättesaadavaks.
Komisjon vaatab aruanded ja soovitused
läbi ning esitab ECCC-le hiljemalt kolm
kuud pärast nende kättesaamist ametliku
vastuse. Kõnealustele aruannetele ja
soovitustele antud vastused tehakse
üldsusele kättesaadavaks.*

Muudatusettepanekud 77, 123 ja 145

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3

Komisjoni ettepanek

Artikkel 3

Kliimaneutraalsuse saavutamise trajektoor

Muudatusettepanek

Artikkel 3

Kliimaneutraalsuse saavutamise trajektoor

1. *Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 9 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse liidu tasandil artikli 2 lõike 1 kohase kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamise trajektoor aastani 2050. Komisjon vaatab trajektoori läbi hiljemalt kuue kuu jooksul pärast igat Pariisi kokkuleppe artikli 14 alusel tehtud ülemaailmset kokkuvõtet.*

2. *Trajektoor algab artikli 2a lõikes 1 osutatud liidu 2030. aasta kliimaeesmärgist.*

3. *Lõike 1 kohaselt trajektoori kehtestamisel võtab komisjon arvesse järgmist:*

1. *Hiljemalt 31. maiks 2023 hindab komisjon võimalusi kehtestada liidu tasandil soovitusliku trajektoori, et saavutada artikli 2 lõikes 1 sätestatud eesmärk, alustades artikli 2a lõikes 1 osutatud liidu 2030. aasta kliimaeesmärgist ja võttes arvesse artikli 2 lõikes 2b osutatud kliimaga seotud 2040. aasta siduvat vahe-eesmärki, ning esitab vajaduse korral sellekohase seadusandliku ettepaneku.*

1a. Kui lõikes 1 osutatud trajektoor on kindlaks määratud, vaatab komisjon trajektoori läbi hiljemalt kuue kuu jooksul pärast igat Pariisi kokkuleppe artikli 14 alusel tehtud ülemaailmset kokkuvõtet, alustades ülemaailmse kokkuvõtte tegemisest 2028. aastal. Komisjon esitab trajektoori kohandamiseks seadusandliku ettepaneku, kui ta peab seda kohandust läbivaatamise tulemusena asjakohaseks.

2. *Komisjon võtab kooskõlas lõikega 1 trajektoori kehtestamiseks seadusandlike ettepanekute esitamisel arvesse liidu kasvuhoonegaaside eelarvet, milles on sätestatud kasvuhoonegaaside allesjäänud heitkogused kokku CO₂ ekvivalendina, st kogused, mida oleks võimalik kuni 2050. aastani õhku paisata, ilma et see ohustaks liidu Pariisi kokkuleppest tulenevaid kohustusi.*

2a. Komisjon sätestab liidu kasvuhoonegaaside eelarve aruandes ning esitab selle aruande 31. detsembriks 2021 Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Komisjon teeb kõnealuse aruande ja selle aluseks oleva metoodika üldsusele kättesaadavaks.

3. *Lõigete 1 ja 1a kohaselt trajektoori kehtestamiseks või kohandamiseks seadusandlike ettepanekute esitamisel võtab komisjon arvesse järgmisi kriteeriume:*

-a) parimad kättesaadavad ja kõige värskemad teaduslikud tõendid, sealhulgas IPCC, IPBESi, ECCC ja

*võimaluse korral liikmesriikide
sõltumatute kliimaalaste nõuandeorganite
viimased aruanded;*

*-aa) tegevusetuse või ebapiisava tegevuse
sotsiaalsed, majanduslikud ja
keskkonnakulud;*

*-ab) vajadus tagada kõigi jaoks aus ja
sotsiaalselt õiglane üleminek;*

a) kulutasuvus ja majanduslik tasuvus;

b) liidu majanduse konkurentsivõime;

b) liidu majanduse, *eelkõige VKEd ja
kasvuhoonegaaside heite ülekandumisest
kõige enam ohustatud sektorite*
konkurentsivõime;

*ba) lõpptoodete ja liidus tarbimise CO₂
jalajälg;*

c) parimad *võimalikud tehnilised
lahendused;*

c) parimad *kättesaadavad,
kulutõhusad, ohutud ja laiendatavad
tehnoloogiad, mille puhul järgitakse
tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet ja
vältitakse võimalikku tehnoloogilist
kinnistumist;*

d) energiatõhusus, energia taskukohasus
ja varustuskindlus;

d) energiatõhusus *ja energiatõhususe
esikohale seadmise põhimõte*, energia
taskukohasus, *energiaostuvõimetuse
vähendamine* ja varustuskindlus;

*da) vajadus loobuda järk-järgult
fossiilkütuste kasutamisest ja tagada
nende asendamine säästvalt toodetud
taastuenergia, materjalide ja toodetega;*

e) õiglus ja solidaarsus liikmesriikides
ja nende vahel;

e) õiglus ja solidaarsus liikmesriikides
ja *piirkondades ning* nende vahel;

f) vajadus tagada keskkonnatõhusus ja
edasimine ajajooksul;

f) vajadus tagada keskkonnatõhusus ja
edasimine ajajooksul;

*fa) vajadus tagada
keskkonnasäästlikkus, sealhulgas vajadus
tegeleda bioloogilise mitmekesisuse
kriisiga, taastades samal ajal kahjustatud
ökosüsteeme ja ennetades ökosüsteemide
pöördumatut kahjustamist, et saavutada
liidu bioloogilise mitmekesisuse*

eesmärgid;

fb) stabiilsete, pikaajaliste ja kliimatõhusate looduslike sidujate tagamine aja jooksul;

g) investeerimisvajadused- ja võimalused;

g) investeerimisvajadused ja innovatsioonivõimalused, mis on kooskõlas määrusega (EL) 2020/... [taksonoomiamäärus], võttes samal ajal arvesse varade kasutuskõlbmatuks muutumise riski.

h) vajadus tagada aus ja sotsiaalselt õiglane üleminek;

i) rahvusvahelised arengusuunad ja jõupingutused, mis on tehtud Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkide ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni lõppeesmärgi saavutamiseks;

j) parimad kättesaadavad ja kõige värskemad teaduslikud tõendid, sealhulgas IPCC viimased aruanded.

3a. Hiljemalt ... [üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumist] esitab komisjon pärast asjaomase sektori kõigi asjaomaste sidusrühmadega peetud põhjalikku dialoogi sektoripõhise CO₂-heite vähendamise tegevuskava, et saavutada hiljemalt 2050. aastaks asjaomase sektori kliimaneutraalsus.

Muudatusettepanekud 78 ja 146

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4

Komisjoni ettepanek

Artikkel 4

Muudatusettepanek

Artikkel 4

-1a. Komisjon võtab 31. jaanuariks 2021 ja seejärel iga viie aasta järel vastu kliimamuutustega kohanemist käsitleva ajakohastatud ELi strateegia. Ajakohastatud ELi strateegia eesmärk on tagada kohanemispoliitika prioriseerimine, integreerimine ja järjepidev rakendamine kõigis liidu poliitikavaldkondades, rahvusvahelistes kohustustes, kaubanduslepingutes ja rahvusvahelistes partnerlustes.

1. **Asjakohased** liidu institutsioonid ning liikmesriigid **tagavad pidevad edusammud Pariisi kokkuleppe artikli 7 kohaselt** kohanemis- ja vastupanuvõime suurendamisel ning kliimamuutuste suhtes haavatavuse vähendamisel.

1. **Asjaomased** liidu institutsioonid ning liikmesriigid **püüavad saavutada kliimamuutustega kohanemist käsitlevas ELi strateegias sätestatud riiklikke ja liidu kliimamuutustega kohanemise eesmärged ning tagavad pidevad edusammud** kohanemis- ja vastupanuvõime suurendamisel ning kliimamuutuste suhtes haavatavuse vähendamisel, **sealhulgas nii mere- kui ka maismaaökosüsteemide puhul, kooskõlas Pariisi kokkuleppe artikliga 7, ning integreerivad kohanemise asjakohasesse sotsiaal-majanduslikesse ja keskkonnaga seotud poliitikavaldkondadesse ja meetmetesse. Nad keskenduvad eelkõige kõige haavatavamatele ja mõjutatud elanikkonnarühmadele ning majandussektoritele, teevad kodanikuühiskonnaga konsulteerides kindlaks sellega seotud puudused ja rakendavad parandusmeetmeid.**

2. Liikmesriigid **töötavad välja ja rakendavad** kohanemisstrateegiaid ja -kavad, mis hõlmavad põhjalikke riskijuhtimise raamistikke, ning **tuginevad selles** usaldusväärsetele kliima ja haavatavuse lähtetasemetele ja edusammude hindamistele.

2. Liikmesriigid **võtavad 31. detsembriks 2021 ja seejärel iga viie aasta järel vastu ja viivad ellu riiklikul ja piirkondlikul tasandil** kohanemisstrateegiaid ja -kavad, mis hõlmavad põhjalikke **kohalikke** riskijuhtimise raamistikke, **milles võetakse arvesse kohalikke vajadusi ja eripärasid ning mis tuginevad** usaldusväärsetele kliima ja haavatavuse lähtetasemetele ja **näitajatele ning** edusammude hindamistele, **juhindudes parimatest kättesaadavatest ja ajakohastatud**

teaduslikest tõenditest. Need strateegiad ja kavad hõlmavad meetmeid, mis on kooskõlas kliimamuutustega kohanemise riiklike ja liidu eesmärkidega. Nendes strateegiates võetakse eelkõige arvesse haavatavaid ja mõjutatud rühmi, kogukondi ja ökosüsteeme ning need sisaldavad meetmeid mere- ja maismaaökosüsteemide haldamiseks, taastamiseks ja kaitsmiseks, et suurendada nende vastupanuvõimet. Liikmesriigid võtavad oma strateegiates arvesse põllumajandus- ja toidusüsteemide erilist haavatavust, toiduga kindlustatust ning edendavad looduspõhiseid lahendusi ja ökosüsteemipõhist kohanemist.

2a. Komisjon palub liidu rahastamisvahenditest, sealhulgas Euroopa Investeeringupanga toetatavatest projektidest toetuse saajatel teha kliimamuutustega kohanemise stressitest projektide puhul, mida peetakse kliimamuutuste mõju suhtes eriti haavatavaks. Hiljemalt ... [kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] võtab komisjon käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusaktid, milles sätestatakse stressitesti üksikasjalikud kriteeriumid, sealhulgas asjaomaste sektorite, projektide ja piirkondade loetelu, ning toetusesaajate käibekünnis, tagades samas, et ei teki ülemäärast halduskoormust. ELi kliimamuutustega kohanemise strateegiale ja Euroopa Keskkonnaameti andmetele tuginedes annab komisjon toetusesaajatele suuniseid selle kohta, kuidas viia investeerimisprojekt vastavusse kliimamuutustega kohanemise nõuetega.

Muudatusettepanek 161

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 4a

***Rahastamisvoogude kooskõla liikumisega
kliimaneutraalse ja vastupanuvõimelise
ühiskonna suunas***

- 1. Asjaomased liidu institutsioonid ja liikmesriigid tagavad kooskõlas Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punktiga c pidevad edusammud avaliku ja erasektori rahastamisvoogude kooskõlla viimisel kliimaneutraalse ja vastupanuvõimelise ühiskonna suunas liikumisega, võttes arvesse käesoleva määruse artiklis 2 sätestatud liidu kliimaeesmäärke.***
- 2. Komisjon esitab 1. juuniks 2021 ja seejärel korrapäraste ajavahemike järel artiklis 5 osutatud hindamiste osana Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse, kuidas oleks vaja muuta kõiki asjakohaseid liidu õigusakte, sealhulgas liidu mitmeaastast finantsraamistikku ning kõiki liidu eelarve fondide ja vahenditega seotud erimäärusi, et lisada siduvad ja jõustatavad sätted, et tagada avaliku ja erasektori rahastamisvoogude kooskõla käesoleva määruse artiklis 2 sätestatud liidu kliimaeesmärkidega. Vajaduse korral lisatakse hindamisele seadusandlikud ettepanekud.***
- 3. Komisjon avalikustab igal aastal, milline osa liidu kuludest vastab määruses (EL) 2020/... [taksonoomia määrus] sätestatud taksonoomiakategooriatele.***
- 4. Pidades silmas artiklis 2 sätestatud liidu kliimaeesmärkide saavutamist, kaotavad liidu institutsioonid ja kõik liikmesriigid järk-järgult kõik fossiilkütuste otsesed ja kaudsed toetused ning kaasavad sellele vastavalt keskkonnasäästlikke investeeringuid. Nende toetuste***

järkjärguline kaotamine ei mõjuta jõupingutusi energiaostuvõimetuse vastu võitlemisel.

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5

Komisjoni ettepanek

Artikkel 5

Liidu edusammude ja meetmete hindamine

1. Koos määruse (EL) 2018/1999 artikli 29 lõikes 5 sätestatud hindamisega hindab komisjon 30. septembriks 2023 ja seejärel iga **viie** aasta järel järgmist:

a) **edusammud**, mida kõik liikmesriigid on ühiselt teinud, et saavutada **artikli 2 lõikes 1** sätestatud **kliimaneutraalsuse eesmärk**, mis on väljendatud artikli 3 lõikes 1 osutatud trajektoiril;

b) **edusammud**, mida kõik liikmesriigid on ühiselt teinud artiklis 4 osutatud kohanemiseks.

Komisjon esitab **kõnealuse hindamise** järeldused ning kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikliga 35 vastaval kalendriaastal koostatud energialiidu olukorda käsitleva aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. Komisjon vaatab 30. septembriks 2023 ja seejärel iga **viie**

Muudatusettepanek

Artikkel 5

Liidu edusammude ja meetmete hindamine

1. Koos määruse (EL) 2018/1999 artikli 29 lõikes 5 sätestatud hindamisega hindab komisjon 30. septembriks 2023 ja seejärel iga **kahe** aasta järel järgmist:

a) **iga liikmesriigi eraldi tehtud edusammud ja edusammud**, mida kõik liikmesriigid on ühiselt teinud, et saavutada **artiklis 2** sätestatud **liidu kliimaeesmärgid**, mis on väljendatud artikli 3 lõikes 1 osutatud **kehtestataval** trajektoiril; **kui trajektoori ei ole, antakse hinnang artikli 3 lõikes 3 sätestatud kriteeriumide ja 2030. aasta kliimaeesmärgi alusel**;

b) **iga liikmesriigi eraldi tehtud edusammud ja edusammud**, mida kõik liikmesriigid on ühiselt teinud artiklis 4 osutatud kohanemiseks.

Komisjon esitab **kõnealused hindamised ja nende** järeldused ning kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikliga 35 vastaval kalendriaastal koostatud energialiidu olukorda käsitleva aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule **ning teeb need üldsusele kättesaadavaks**.

2. Komisjon vaatab 30. septembriks 2023 ja seejärel iga **kahe** aasta järel läbi

aasta järel läbi järgmise:

a) liidu meetmete **kooskõla artikli 2 lõikes 1** sätestatud **kliimaneutraalsuse eesmärgiga**, mis on väljendatud artikli 3 lõikes 1 osutatud trajektoiril;

b) artiklis 4 osutatud kohanemisel tehtavate edusammude tagamiseks võetud liidu meetmete piisavus.

3. Kui komisjon leiab lõigetes 1 ja 2 osutatud hindamise põhjal, et liidu meetmed ei ole **artikli 2 lõikes 1** sätestatud **kliimaneutraalsuse eesmärgiga** kooskõlas või ei ole piisavad, et tagada edusammud artiklis 4 osutatud kohanemisel, või et **kliimaneutraalsuse eesmärgi** täitmiseks või artiklis 4 osutatud kohanemiseks tehtud edusammud ei ole piisavad, võtab ta kooskõlas aluslepingutega vajalikud meetmed **samal ajal, kui vaatab läbi trajektoori vastavalt artikli 3 lõikele 1**.

4. Komisjon hindab **kõiki kavandatavaid meetmeid ja seadusandlikke ettepanekuid** enne nende vastuvõtmist, **lähtudes artikli 2 lõikes 1** sätestatud **kliimaneutraalsuse eesmärgist, mis on väljendatud** artikli 3 lõikes 1 osutatud trajektoiril, **lisab tehtud analüüsi meetme või ettepaneku juurde kuuluvasse mõjuhinnangusse ning avalikustab hindamise tulemuse**, kui **meede või ettepanek vastu võetakse**.

järgmise:

a) liidu meetmete **ja poliitika, sealhulgas valdkondlike õigusaktide, liidu välistegevuse ning liidu eelarve kooskõla artiklis 2** sätestatud **liidu kliimaeesmärkidega**, mis on väljendatud artikli 3 lõikes 1 osutatud **kehtestataval** trajektoiril; **kui trajektoori ei ole, antakse hinnang artikli 3 lõikes 3 sätestatud kriteeriumide ja 2030. aasta kliimaeesmärgi alusel**;

b) artiklis 4 osutatud kohanemisel tehtavate edusammude tagamiseks võetud liidu meetmete **ja poliitika, sealhulgas valdkondlike õigusaktide, liidu välistegevuse ning liidu eelarve** piisavus.

3. Kui komisjon leiab lõigetes 1 ja 2 osutatud hindamise põhjal, et liidu meetmed **ja poliitika** ei ole **artiklis 2** sätestatud **liidu kliimaeesmärkidega** kooskõlas või ei ole piisavad, et tagada edusammud artiklis 4 osutatud kohanemisel, või et **artiklis 2 sätestatud liidu kliimaeesmärkide** täitmiseks või artiklis 4 osutatud kohanemiseks tehtud edusammud ei ole piisavad, võtab ta **võimalikult kiiresti** kooskõlas aluslepingutega vajalikud meetmed **selle vastuolu kõrvaldamiseks või hiljemalt artikli 3 lõikes 1a osutatud trajektoori läbivaatamise ajaks**.

4. Komisjon hindab **kõigi kavandatavate meetmete, sealhulgas mis tahes seadusandliku ja eelarveettepaneku kooskõla artiklis 2** sätestatud liidu **kliimaeesmärkidega ning viib kavandatava meetme** enne vastuvõtmist nende **eesmärkidega kooskõlla. See analüüs lisatakse meetme või ettepaneku juurde kuuluvasse mõjuhinnangusse. Kui artikli 3 lõikes 1 osutatud trajektoor ja artikli 3 lõikes 2a osutatud kasvuhoonegaaside eelarve on kehtestatud, toetavad need hindamist. Komisjon teeb kõnealuse hinnangu ja selle tulemused üldsusele vahetult kättesaadavaks nüüpea, kui hindamine on**

lõpule viidud, ja igal juhul enne asjaomase meetme või ettepaneku vastuvõtmist.

4a. Komisjon kasutab lõikes 4 osutatud hindamist, et edendada parimate tavade vahetamist ja selgitada välja meetmed, mis aitavad kaasa käesoleva määruse eesmärkide saavutamisele.

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6

Komisjoni ettepanek

Artikkel 6

Liikmesriikide meetmete hindamine

1. Komisjon hindab 30. septembriks 2023 ja seejärel iga **viie** aasta järel järgmist:

a) liikmesriikide nende meetmete kooskõla **artikli 2 lõikes 1** sätestatud **kliimaneutraalsuse eesmärgiga**, mis on väljendatud artikli 3 **lõikes 1 osutatud** trajektoiril, mis on määruse (EL) 2018/1999 alusel esitatud riiklike energia- ja kliimakavade **või iga kahe aasta tagant esitatavate** eduaruannete kohaselt **kõnealuse eesmärgi** saavutamiseks asjakohased;

b) artiklis 4 osutatud kohanemisel tehtud edusammude tagamiseks liikmesriikide poolt võetud asjakohaste meetmete piisavus.

Komisjon esitab **kõnealuse hindamise** järeldused ning kooskõlas määruse (EL)

Muudatusettepanek

Artikkel 6

Liikmesriikide meetmete hindamine

1. Komisjon hindab 30. septembriks 2023 ja seejärel iga **kahe** aasta järel järgmist:

a) liikmesriikide nende meetmete kooskõla **artiklis 2** sätestatud **liidu kliimaeesmärkidega**, mis on väljendatud artikli 3 **lõike 1 kohaselt kehtestataval** trajektoiril, mis on määruse (EL) 2018/1999 alusel esitatud riiklike energia- ja kliimakavade, **riiklike pikaajaliste strateegiate või** eduaruannete kohaselt **kõnealuste eesmärkide** saavutamiseks asjakohased; **kui trajektoori ei ole, antakse hinnang artikli 3 lõikes 3 sätestatud kriteeriumide ja 2030. aasta kliimaeesmärgi alusel;**

b) artiklis 4 osutatud kohanemisel tehtud edusammude tagamiseks liikmesriikide poolt võetud asjakohaste meetmete piisavus **ja tõhusus**.

Komisjon esitab **kõnealused hindamised ja nende** järeldused ning kooskõlas

2018/1999 artikliga 35 vastaval kalendriaastal koostatud energialiidu olukorda käsitleva aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. Kui komisjon leiab artikli 5 lõike 1 kohaselt hinnatud ühiseid edusamme nõuetekohaselt arvesse võttes, et liikmesriigi meetmed ei ole kooskõlas **kõnealuse eesmärgiga**, mis on väljendatud artikli 3 lõikes 1 osutatud trajektoiril, või ei ole piisavad, et tagada edusammud artiklis 4 osutatud kohanemisel, **võib** ta **anda** asjaomasele liikmesriigile soovitusi. Komisjon teeb need soovitusel üldsusele kättesaadavaks.

3. Kui kooskõlas lõikega 2 esitatakse soovitus, kehtivad järgmised põhimõtted:

a) asjaomane liikmesriik **võtab** saadud soovitusel nõuetekohaselt arvesse, toimides liikmesriikide ja liidu ning liikmesriikide vahelise solidaarsuse vaimus;

b) asjaomane liikmesriik kirjeldab **soovituse esitamise aastale järgneval aastal määruse (EL) 2018/1999 artikli 17 kohaselt esitatud esimeses eduaruandes**, kuidas ta on soovitusel nõuetekohaselt arvesse võtnud. **Kui asjaomane liikmesriik otsustab soovitusel või olulist osa sellest mitte järgida, põhjendab ta seda komisjonile;**

määruse (EL) 2018/1999 artikliga 35 vastaval kalendriaastal koostatud energialiidu olukorda käsitleva aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule **ning teeb need üldsusele kättesaadavaks.**

2. Kui komisjon leiab artikli 5 lõike 1 kohaselt hinnatud **iga liikmesriigi tehtud edusamme ja** ühiseid edusamme nõuetekohaselt arvesse võttes, et liikmesriigi meetmed ei ole kooskõlas **liidu kliimaeesmärkidega**, mis on väljendatud artikli 3 lõikes 1 osutatud trajektoiril, **kui see on juba kehtestatud**, või ei ole piisavad, et tagada edusammud artiklis 4 osutatud kohanemisel, **annab** ta asjaomasele liikmesriigile soovitusi. Komisjon teeb need soovitusel üldsusele kättesaadavaks.

2b. Komisjon lisab käesoleva artikli lõikes 2 osutatud soovitusel ettepanekud, et tagada artiklis 4 osutatud kohanemise edenemine. Need ettepanekud võivad vajaduse korral hõlmata võimalikku täiendavat tehnilist, innovatsiooni või oskusteabega seotud, rahalist või muud vajalikku toetust.

3. Kui kooskõlas lõikega 2 esitatakse soovitus, kehtivad järgmised põhimõtted:

a) asjaomane liikmesriik **teavitab kuue kuu jooksul alates soovitusel kättesaamisest komisjoni meetmetest, mida ta kavatseb võtta**, et saadud soovitusel nõuetekohaselt arvesse **võtta**, toimides liikmesriikide ja liidu ning liikmesriikide vahelise solidaarsuse vaimus **ja lojaalse koostöö põhimõtte kohaselt;**

b) asjaomane liikmesriik kirjeldab **18 kuu jooksul alates soovitusel kättesaamisest, kuidas ta on soovitusel nõuetekohaselt arvesse võtnud ja milliseid meetmeid ta on selle põhjal võtnud; see teave lisatakse asjaomasel aastal vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklile 17 esitatavasse eduaruandesse;**

c) soovitusel peaksid täiendada Euroopa poolaasta raames esitatud värskemaid riigipõhiseid soovitusi.

c) soovitusel peaksid täiendada Euroopa poolaasta raames esitatud värskemaid riigipõhiseid soovitusi.

3a. Kolme kuu jooksul pärast lõike 3 punktis b osutatud eduaruande esitamist hindab komisjon, kas asjaomase liikmesriigi võetud meetmetega on soovitusel tõstatatud küsimusi piisavalt käsitletud. Kõnealune hinnang ja selle tulemused avalikustatakse selle vastuvõtmise ajal.

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7

Komisjoni ettepanek

Artikkel 7

Komisjoni hindamist käsitlevad üldsätted

1. Komisjon tugineb artiklites 5 ja 6 osutatud hindamisel peale artikli 6 lõike 1 punktis a osutatud liikmesriikide meetmete vähemalt järgmisele:

a) määruse (EL) 2018/1999 alusel esitatud teave ja aruanded;

b) Euroopa Keskkonnaameti (EEA) aruanded;

c) Euroopa statistika ja andmed, sealhulgas andmed kliimamuutuste ebasoodsast mõjust tuleneva kahju kohta, kui need on kättesaadavad;

Muudatusettepanek

Artikkel 7

Komisjoni hindamist käsitlevad üldsätted

1. Komisjon tugineb artiklites 5 ja 6 osutatud hindamisel peale artikli 6 lõike 1 punktis a osutatud liikmesriikide meetmete vähemalt järgmisele:

a) määruse (EL) 2018/1999 alusel esitatud teave ja aruanded;

b) Euroopa Keskkonnaameti (EEA) ja **Teadusuuringute Ühiskeskuse (JRC)** aruanded;

c) Euroopa **ja ülemaailmne** statistika ja andmed, sealhulgas andmed kliimamuutuste ebasoodsast mõjust tuleneva **täheldatud ja prognoositud** kahju kohta, kui need on kättesaadavad, **ning hinnangud tegevusetusest või hilineunud tegevusest tingitud kulude suuruse kohta; ning**

d) parimad kättesaadavad teaduslikud tõendid, sealhulgas IPCC viimased aruanded, ning

e) mis tahes täiendav teave liidu ja liikmesriikide keskkonnasäästlike investeeringute, sealhulgas juhul kui see on kättesaadav, määruse (EL) 2020/... [taksonoomiamäärus] kohaste investeeringute kohta.

2. EEA abistab komisjoni artiklites 5 ja 6 osutatud hindamisel vastavalt oma igaaastasele tööprogrammile.

d) parimad kättesaadavad **ja kõige värskemad** teaduslikud tõendid, sealhulgas IPCC, **UNEPi, IPBESi, ECCC ja võimaluse korral liikmesriikide sõltumatute kliimaalaste nõuandeorganite** viimased aruanded, ning

e) mis tahes täiendav teave liidu ja liikmesriikide keskkonnasäästlike investeeringute, sealhulgas juhul kui see on kättesaadav, määruse (EL) 2020/... [taksonoomiamäärus] kohaste investeeringute kohta.

2. EEA abistab komisjoni artiklites 5 ja 6 osutatud hindamisel vastavalt oma igaaastasele tööprogrammile.

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8

Komisjoni ettepanek

Artikkel 8

Üldsuse osalemine

Komisjon teeb koostööd kõigi ühiskonna osadega, et neil oleks võimalik astuda samme kliimaneutraalse ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise ühiskonna arendamiseks. Komisjon **aitab** tagada kaasava ja juurdepääsetava protsessi kõigil tasanditel, sealhulgas riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning sotsiaalpartnerite, kodanike ja kodanikuühiskonnaga, et võimaldada parimate tavade jagamist ja teha kindlaks meetmed, mis aitavad saavutada käesoleva määruse eesmärgi. Peale selle võib komisjon kasutada ära liikmesriikide poolt määruse (EL) 2018/1999 artikli 11 kohaselt sisse seatud mitmetasandilisi kliima- ja

Muudatusettepanek

Artikkel 8

Üldsuse osalemine **ja läbipaistvus**

1. Komisjon ja liikmesriigid teevad koostööd kõigi ühiskonna osadega, **sealhulgas kohalike ja piirkondlike omavalitsustega**, et neil oleks võimalik astuda samme **sotsiaalselt õiglase**, kliimaneutraalse ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise ühiskonna arendamiseks, **sealhulgas lõikes 2 osutatud Euroopa kliimapakti abil**. Komisjon **ja liikmesriigid aitavad** tagada kaasava ja juurdepääsetava **ja läbipaistva** protsessi kõigil tasanditel, sealhulgas riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning sotsiaalpartnerite, **akadeemiliste ringkondade**, kodanike ja kodanikuühiskonnaga, et võimaldada

energiadialooge.

parimate tavade jagamist ja teha kindlaks meetmed, mis aitavad saavutada käesoleva määruse eesmärgi. Peale selle võib komisjon kasutada ära liikmesriikide poolt määruse (EL) 2018/1999 artikli 11 kohaselt sisse seatud mitmetasandilisi kliima- ja energiadialooge.

2. Komisjon koostab Euroopa kliimapakti, mille eesmärk on kaasata kodanikud, sotsiaalpartnerid ja sidusrühmad liidu tasandi kliimapolitiika väljatöötamisse, edendada dialoogi ja teaduspõhise teabe levitamist kliimamuutuste ja nende sotsiaalsete ja soolise võrdõiguslikkusega seotud aspektide kohta ning jagada kliimaalgatuste parimaid tavasid.

3. Liikmesriigid tagavad artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks meetmete võtmisel, et kodanikke, kodanikuühiskonda ja sotsiaalpartnereid teavitatakse ja nendega konsulteeritakse kogu õigusloomeprotsessi jooksul. Sellega seoses tegutsevad liikmesriigid läbipaistval viisil.

Muudatusettepanek 143

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 8a

Liit lõpetab energiaharta lepingu ajakohastamise raames fossiilkütustesse tehtavate investeeringute kaitse.

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 9

välja jäetud

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Artikli 3 lõikes 1 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 3 lõikes 1 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates ... [väljaannete talitus: palun lisage käesoleva määruse jõustumise kuupäev].

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 3 lõikes 1 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes

juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Muudatusettepanek 85

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 9a

Läbivaatamine

Komisjon vaatab kuus kuud pärast iga Pariisi kokkuleppe artiklis 14 osutatud ülemaailmset kokkuvõtet läbi kõik käesoleva määruse elemendid, võttes arvesse parimaid kättesaadavaid ja uusimaid teaduslikke tõendeid, sealhulgas IPCC ja ECCC viimaseid järeldusi ja soovitusi, rahvusvahelisi arenguid ja pingutusi, mida on tehtud seoses eesmärgiga piirata temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni, ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, millele on vajaduse korral lisatud seadusandlikud ettepanekud.

Muudatusettepanek 86

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõik 1 – punkt 1

Määrus (EL) 2018/1999

Artikkel 1 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

„a) rakendatakse strateegiaid ja meetmeid, mis on välja töötatud selleks, et täita määruse .../... [kliimaseadus] artiklis 2 sätestatud liidu **kliimaneutraalsuse eesmärki, energialiidu eesmärke** ning seoses esimese kümneaastase ajavahemikuga (2021–2030) eelkõige liidu 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärke;“

Muudatusettepanek

a) rakendatakse strateegiaid ja meetmeid, mis on välja töötatud selleks, et täita **energialiidu eesmärke ja liidu kasvuhoonegaaside heitkogustega seotud pikaajalisi kohustusi kooskõlas Pariisi kokkuleppega, eelkõige** määruse .../... [kliimaseadus] artiklis 2 sätestatud liidu **kliimaeesmärke**, ning seoses esimese kümneaastase ajavahemikuga (2021–2030) eelkõige liidu 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärke;

Muudatusettepanek 87

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõik 1 – punkt 2 a (uus)

Määrus (EL) 2018/1999

Artikkel 2 – punkt 11

Kehtiv tekst

11) „**liidu** 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärgid“ – kogu liitu hõlmav siduv eesmärk vähendada liidus 2030. **aastaks kõigis** majandusharudes

Muudatusettepanek

2a) artikli 2 punkt 11 asendatakse järgmisega:

„11) „**liidu** 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärgid“ – kogu liitu hõlmav siduv eesmärk vähendada liidus 2030. **aastaks kõigis** majandusharudes kasvuhoonegaaside heidet **vastavalt**

kasvuhoonegaaside heidet **vähemalt 40 %** võrreldes 1990. aastaga, kogu liitu hõlmav siduv eesmärk, et 2030. aastaks peaks taastuenergia osakaal liidus tarbitavas energias olema vähemalt 32 %, liidu tasandi peamine eesmärk suurendada 2030. aastaks energiatõhusust vähemalt 32,5 % ning 2030. aastaks elektrivõrkude 15 %-lise omavahelise ühendatuse eesmärk või mis tahes järgnevad seda valdkonda käsitlevad 2030. aasta eesmärgid, milles Euroopa Ülemkogu või Euroopa Parlament ja nõukogu on kokku leppinud;

määruse (EL).../... [kliimaseadus] artikli 2 lõikele 3, liidus 2030. aastal tarbitava taastuenergia osakaalu liidu tasandi siduv eesmärk vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 3 lõikele 1, liidu tasandi peamine eesmärk suurendada 2030. aastaks energiatõhusust vastavalt direktiivi 2012/27/EL artikli 1 lõikele 1 ja elektrivõrkude 15 % omavahelise ühendatuse 2030. aasta eesmärk;“

Muudatusettepanek 88

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõik 1 – punkt 2 b (uus)

Määrus (EL) 2018/1999

Artikkel 2 – punkt 62 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2b) Artiklisse 2 lisatakse järgmine punkt:

„62a) „asjaomane üldsus“ – üldsus, keda peatükkides 2 ja 3 osutatud keskkonnaalaste otsuste tegemise kord mõjutab või võib mõjutada, või üldsus, kelle huvidega see on seotud; selle määratluse puhul arvestatakse, et selline huvi on keskkonnakaitset edendavatel valitsusevälistel organisatsioonidel, kes vastavad siseriiklike õigusaktidega sätestatud nõuetele.“

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõik 1 – punkt 3

Määrus (EL) 2018/1999

Artikkel 3 – lõige 2 – punkt f

Komisjoni ettepanek

„f) hinnang käesoleva lõike punktis b osutatud eesmärkide saavutamiseks kavandatavate poliitikasuundade ja meetmete mõju kohta, kaasa arvatud nende kooskõla kohta määruse .../... [kliimaseadus] artiklis 2 sätestatud liidu **kliimaneutraalsuse eesmärgi**, Pariisi kokkuleppe kohaste kasvuhoonegaaside heite vähendamise pikaajaliste eesmärkide ja artiklis 15 osutatud pikaajaliste strateegiatega;“

Muudatusettepanek

f) hinnang käesoleva lõike punktis b osutatud eesmärkide saavutamiseks kavandatavate poliitikasuundade ja meetmete mõju kohta, kaasa arvatud nende kooskõla kohta määruse .../... [kliimaseadus] artiklis 2 sätestatud liidu **kliimaeesmärkide**, Pariisi kokkuleppe kohaste kasvuhoonegaaside heite vähendamise pikaajaliste eesmärkide ja artiklis 15 osutatud pikaajaliste strateegiatega;“

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõik 1 – punkt 3 a (uus)

Määrus (EL) 2018/1999

Artikkel 4 – lõik 1 – punkt a – alapunkt 1 – sissejuhatav osa

Kehtiv tekst

1) seoses kasvuhoonegaaside heite ja nende sidumisega ning **kõigis majandusharudes kasvuhoonegaaside heite vähendamise liidu eesmärgi saavutamisele kaasa aitamisega:**

Muudatusettepanek

3a) Artikli 4 lõigus 1 asendatakse punkti a alapunkti 1 sissejuhatav osa järgmisega:

„1) seoses kasvuhoonegaaside heite ja nende sidumisega ning **eesmärgiga aidata kaasa määruse .../... [kliimaseadus] artiklis 2 sätestatud liidu kliimaeesmärkide saavutamisele**“;“

Muudatusettepanek 91

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõik 1 – punkt 4

Määrus (EL) 2018/1999

Artikkel 8 – lõige 2 – punkt e

Komisjoni ettepanek

„e) viis, kuidas olemasolevad poliitikasuunad ja meetmed ning kavandatavad poliitikasuunad ja meetmed aitavad saavutada määruse .../... [kliimaseadus] artiklis 2 sätestatud liidu ***kliimaneutraalsuse eesmärki***.“;

Muudatusettepanek

e) viis, kuidas olemasolevad poliitikasuunad ja meetmed ning kavandatavad poliitikasuunad ja meetmed aitavad saavutada määruse .../... [kliimaseadus] artiklis 2 sätestatud liidu ***kliimaeesmärke***.“;

Muudatusettepanek 92

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõik 1 – punkt 5 a (uus)

Määrus (EL) 2018/1999

Artikkel 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5a) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 11a

Õiguskaitse kättesaadavus

1. Liikmesriigid tagavad kooskõlas oma siseriikliku õigusega, et asjaomasel üldsusel, kellel on küllaldane huvi või kes väidavad, et õigust on rikutud, kui liikmesriigi haldusmenetlusõigus nõuab,

et selline õigus oleks eeltingimus, on juurdepääs läbivaatamismenetlusele kohtus või mõnes muus sõltumatus ja erapooletus organis, mis on seaduse alusel asutatud, et vaidlustada määruse (EL) 2018/1999 artikli 10 kohaste otsuste, tegevuse või tegevusetuse sisulist või menetluslikku seaduslikkust.

2. Liikmesriigid määravad kindlaks, mis etapis võib otsuseid, tegevust või tegevusetust vaidlustada.

3. Liikmesriigid määravad kindlaks, mida kujutab endast küllaldane huvi ja õiguse kahjustamine, kooskõlas eesmärgiga anda asjaomasele üldsusele laialdane juurdepääs õiguskaitsele. Sel eesmärgil loetakse artikli 2 punkti 62a määratlusega hõlmatud valitsusvälisel organisatsioonil olevat küllaldane huvi või õigused, mida on võimalik kahjustada käesoleva artikli lõike 1 tähenduses.

4. Käesolev artikkel ei välista eelneva läbivaatamismenetluse võimalust haldusasutuses ega mõjuta nõuet ammendada kõik halduskorras lahendamise menetlused enne asja kohtusse läbivaatamisele saatmist, kui riigi õigusaktides on selline nõue. Iga selline menetlus on erapooletu, õiglane, õigeaegne ja mitte üle jõu käival kulukas.

5. Liikmesriigid tagavad, et üldsusele tehakse kättesaadavaks praktiline teave halduslikus või kohtulikus korras läbivaatamise menetluste kasutamise kohta.

Muudatusettepanek 93

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõik 1 – punkt 5 b (uus)

Määrus (EL) 2018/1999

Artikkel 15 – lõige 1

Kehtiv tekst

1. Iga liikmesriik koostab ja esitab komisjonile 1. jaanuariks 2020 ning seejärel 1. jaanuariks 2029 ja edaspidi **iga kümne** aasta tagant pikaajalise strateegia, milles lähtutakse **vähemalt** 30-aastasest perspektiivist. Liikmesriigid peaksid kõnealuseid strateegiaid vajaduse korral iga viie aasta tagant ajakohastama.

Muudatusettepanek

5b) Artikli 15 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Iga liikmesriik koostab ja esitab komisjonile 1. jaanuariks 2020 ning seejärel 1. jaanuariks 2029 ja edaspidi **iga kümne** aasta tagant pikaajalise strateegia, milles lähtutakse **2050. aasta ja** 30-aastasest perspektiivist. Liikmesriigid peaksid kõnealuseid strateegiaid vajaduse korral iga viie aasta tagant ajakohastama.“

Muudatusettepanek 94

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõik 1 – punkt 6

Määrus (EL) 2018/1999

Artikkel 15 – lõige 3 – punkt c

Komisjoni ettepanek

„c) saavutada pikaajaline kasvuhoonegaaside heite vähenemine ja nende suurem neeldajates sidumine kõigis sektorites **kooskõlas** määruse .../... [kliimaseadus] artiklis 2 **sätetatud liidu kliimaneutraalsuse eesmärgiga**;“

Muudatusettepanek

c) saavutada pikaajaline kasvuhoonegaaside heite vähenemine **kõigis majandussektorites** ja nende suurem neeldajates sidumine kõigis sektorites, **arvestades valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) väljendatud vajadust vähendada kulutõhusalt liidu kasvuhoonegaaside**

heitekoguseid ning suurendada neeldajates sidumist, püüeldes Pariisi kokkuleppes esitatud temperatuurieesmärkide poole, et saavutada liidus tasakaal inimtekkeliste heitekoguste ja neeldajates sidumise vahel hiljemalt aastaks 2050, ning saavutada pärast seda negatiivsed heitekogused, nagu on osutatud määruse .../... [kliimaseadus] artiklis 2;

Muudatusettepanek 95

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 7 – alapunkt a

Määrus (EL) 2018/1999

I lisa – osa 1 – jagu A – punkt 3.1.1 – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

„i) Poliitikasuunad ja meetmed, millega saavutatakse määruse (EL) 2018/842 kohane eesmärk, millele on osutatud punktis 2.1.1, ning poliitikasuunad ja meetmed, mille eesmärk on järgida määrust (EL) 2018/841, ning mis hõlmavad kõiki peamisi heidet tekitavaid sektoreid ja sektoreid neeldajates sidumise suurendamiseks, pidades silmas määruse .../... [kliimaseadus] artiklis 2 sätestatud **kliimaneutraalsuse eesmärki**.“;

Muudatusettepanek

i) Poliitikasuunad ja meetmed, millega saavutatakse määruse (EL) 2018/842 kohane eesmärk, millele on osutatud punktis 2.1.1, ning poliitikasuunad ja meetmed, mille eesmärk on järgida määrust (EL) 2018/841, ning mis hõlmavad kõiki peamisi heidet tekitavaid sektoreid ja sektoreid neeldajates sidumise suurendamiseks, pidades silmas määruse .../... [kliimaseadus] artiklis 2 sätestatud **liidu kliimaeesmärke**.“;

Muudatusettepanek 96

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 7 – alapunkt b

Määrus (EL) 2018/1999

I lisa – osa 1 – jagu B – punkt 5.5

Komisjoni ettepanek

„5.5. Kavandatavate poliitikasuundade ja meetmete osa määruse .../...
[kliimaseadus] artiklis 2 sätestatud liidu
kliimaneutraalsuse eesmärgi
saavutamises.“;

Muudatusettepanek

5.5. Kavandatavate poliitikasuundade ja meetmete osa määruse .../...
[kliimaseadus] artiklis 2 sätestatud liidu
kliimaeesmärkide saavutamises.“;

Muudatusettepanek 97

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõik 1 – punkt 7 a (uus)

Määrus (EL) 2018/1999

IV lisa – punkt 2.1.1

Kehtiv tekst

2.1.1. **2050. aastani** kavandatud **heite vähendamine ja sidumise suurendamine**

Muudatusettepanek

7a) IV lisas asendatakse punkt 2.1.1 järgmisega:

„2.1.1. **Ajavahemikuni 2021–2050** kavandatud **kumulatiivne heide, eesmärgiga aidata kaasa määruse .../... [kliimaseadus] artikli 3 lõikes 2a osutatud liidu kasvuhoonegaaside bilansi saavutamisele**“;

Muudatusettepanek 98

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõik 1 – punkt 8

Määrus (EL) 2018/1999

VI lisa – punkt c – alapunkt viii

Komisjoni ettepanek

„viii) hinnang sellele, mil määral poliitikasuund või meede aitab saavutada määruse .../... [kliimaseadus] artiklis 2 sätestatud liidu **kliimaneutraalsuse eesmärki** ja täita artiklis 15 osutatud pikaajalist strateegiat;“.

Muudatusettepanek

viii) hinnang sellele, mil määral poliitikasuund või meede aitab saavutada määruse .../... [kliimaseadus] artiklis 2 sätestatud liidu **kliimaeesmärke** ja täita artiklis 15 osutatud pikaajalist strateegiat;“.

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 10a

Määruse (EL) 2018/842 muutmine

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/842^{1a} artiklisse 5 lisatakse järgmised lõiked:

„5a. Artikli 5 lõikes 5 osutatud sätte alusel tehtavate tehingute puhul on aastaks eraldatud heitkoguse miinimumhind 100 eurot iga süsinikdioksiidi ekvivalendi tonni kohta.

5b. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kõigist käesoleva lõike kohaselt võetud meetmetest ja teatavad 31. märtsiks 2025 oma kavatsusest kasutada artikli 5 lõikes

5 osutatud sätteid.

5c. Hiljemalt 30. juuniks 2025 hindab komisjon kõigi liikmesriikide kavatsust kasutada artikli 5 lõikes 5 osutatud sätteid ja teeb avalikult kättesaadavaks selliste sätete kasutamise mõju eelarvele.“

^{1a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 56, 19.6.2018, lk 26).